



CENTRUM NAUKI  
KOPERNIK

**Naszą misją jest  
zachęcanie do osobistego  
zaangażowania  
w poznanie i zrozumienie  
świata oraz do wzięcia  
odpowiedzialności za  
zmiany zachodzące  
wokół nas.**

**Raport roczny 2012**



**Kim jesteśmy? Dokąd idziemy? – 4**

**Zwiedzający i opinie – 6**

**Wystawy – 10**

**Wystawy czasowe – 12**

**Laboratoria – 18**

**Planetarium Niebo Kopernika – 22**

**Wydarzenia:**

- **GENesis – 26**

- **FameLab – 32**

- **Festiwal Przemiany – 34**

- **Nauki ścisłe są dla dziewczyn! – 38**

- **Piknik Naukowy – 40**

- **Piknik Naukowy za granicą – 42**

- **Pozostałe wydarzenia – 44**

**Kopernik a edukacja:**

- **Współpraca z nauczycielami – 50**

- **Konferencja Pokazać – Przekazać – 52**

- **Program Klubów Młodego Odkrywcy – 54**

**Współpraca lokalna i międzynarodowa – 58**

**Sponsorzy – 62**

**Centrum Konferencyjne Kopernik – 64**

**Media – 66**

**Nagrody – 68**

**Nasz zespół – 70**

# Naszą misją jest zachęcanie do osobistego zaangażowania w poznanie i zrozumienie świata oraz do wzięcia odpowiedzialności za zmiany zachodzące wokół nas.

To był drugi rok działalności Centrum Nauki Kopernik. I kolejny znakomity wynik frekwencyjny, wyrażający się rekordową liczbą 1 279 416 osób, w zdecydowanej większości usatysfakcjonowanych wizytą. Towarzyszyła nam opinia jednego z najbardziej innowacyjnych ośrodków na świecie, punktu odniesienia dla wielu instytucji z całej Polski, a także ze Wschodu i z Zachodu. Staliśmy się inicjatorem debat na ważne społecznie tematy i motorem innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych.

Kopernik niewątpliwie odniósł ogromny sukces. Jesteśmy z tego dumni. I z tym większą ciekawością spoglądamy w przyszłość, gdzie czekają nas kolejne wyzwania.

W ciągu dwóch lat od otwarcia Kopernika poznaliśmy naszych odwiedzających i lepiej zrozumieliśmy potrzeby społeczne, na które możemy odpowiadać. Pomogło nam to na nowo zdefiniować cele w planie strategicznym na lata 2013–2015.

Dlaczego zdecydowaliśmy się umieścić nową misję na okładce publikacji opisującej rok działalności? Ponieważ to jedno zdanie wydaje się być najlepszym podsumowaniem zmian, jakie zaszły w Koperniku i wyzwań, jakie przed nami stoją.

Uczenie się, poznawanie zarówno świata przyrody, jak i wytworów ludzkiej cywilizacji, nie jest tylko przywilejem wieku dziecięcego. Nasi zwiedzający, także ci dorośli, w Koperniku odkrywają na nowo, że uczenie się jest fascynującą przygodą, która może towarzyszyć nam przez całe życie.

Co więcej, w świecie, w którym zasoby informacyjne podwajają się w czasie krótszym niż rok, w epoce nieprzewidywalnych zmian technologicznych i społecznych, umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy, kreatywność i otwarcie na nowe sposoby myślenia stają się niezbędnymi kompetencjami. To one pozwalają nam, mimo kryzysu finansowego, z jakim zmagają się Europa, patrzeć w przyszłość z optymizmem. Pomagają zrozumieć otaczający nas świat i osiągnąć w nim indywidualny sukces.

Głęboko wierzymy – i potrafimy poprzeć to przekonanie licznymi dowodami – że świat nie będzie zmieniał się na lepsze bez nauki. Dzięki jej zdobyczom możemy cieszyć się dłuższym życiem i lepszym zdrowiem, lepiej dbać o nasze środowisko, mieć dostęp do niemal nieograniczonych zasobów informacyjnych, porozumiewać się na odległość.

Dobre wykorzystanie tego potencjału zależy tylko od nas, jako osób i zbiorowości. Dlatego pragniemy budować społeczność, która wierząc w siłę nauki i edukacji, poczuwa się do odpowiedzialności za zmiany na lepsze. Zaproszenie do zaangażowania to nasza odpowiedź na europejski kryzys zaufania i polski problem niskiego poziomu kapitału społecznego.

Czytając raport roczny, opisujący aktywność Centrum Nauki Kopernik w 2012 roku, proszę pamiętać o przyświecających nam celach. Mamy nadzieję, że przekonaliśmy Państwa, że warto dotrzeć do naszej społeczności. Zapraszamy!

– Robert Firmhofer, Dyrektor



## Zwiedzający i opinie

**Sercem Kopernika są ludzie. Nasi zwiedzający. Dla nich istniejemy, rozwijamy się, poszukujemy nowych rozwiązań. W czasie pierwszych dwóch lat działalności przyjęliśmy ponad dwa miliony wizyt. Było to ponad trzykrotnie więcej, niż zakładały nasze najbardziej optymistyczne oczekiwania. Mimo powszechnych narzekania na temat współczesnego świata, kryzysu wartości i recesji zainteresowań – my widzimy ogromny potencjał, impuls do ciągłego uczenia się, energię, odwagę i chęć zmian. To nie są mrzonki. Sami jesteśmy twórczy, niepokorni i kreatywni. Tacy też ludzie do nas przychodzą. Najwyraźniej podobieństwa się przyciągają...**

W dni robocze Centrum pełne jest młodzieży szkolnej. Odwiedzają nas też sami nauczyciele, uczestnicząc w warsztatach, seminariach i spotkaniach poświęconych aktywnym metodom nauczania. Mamy poczucie, że staliśmy się zarzewiem zmian w polskiej edukacji. Jednak krąg interesariuszy CNK nie ogranicza się wyłącznie do środowiska edukacji. Należą do niego naukowcy, edukatorzy, uczący się, media, biznes i innowatorzy, decydenci, artyści, rodzice, seniorzy i emeryci.

Wśród ankietowanych przez nas gości (młodzież i dorośli powyżej 15 roku życia) przeważają kobiety. Dwie trzecie respondentów

posiada wykształcenie wyższe. Oprócz grup szkolnych (zwłaszcza dzieci w wieku 7–12 lat) najliczniej reprezentowaną grupę stanowią osoby w przedziale wieku 26–35 lat. Co ciekawe przybywa nam osób starszych (zwiedzających powyżej 65 roku życia było dwukrotnie więcej niż roku ubiegłym). Około jedna trzecia badanych to Warszawiacy, a aż blisko połowa to osoby z województw innych niż mazowieckie. Dorośli najczęściej odwiedzają nas z dziećmi i pozostałymi członkami rodziny.

Ogólna satysfakcja z odwiedzin pozostaje bardzo wysoka. Zdecydowana większość zwiedzających uznała, że wizyta u nas pomaga w samodzielnym poznawaniu świata i powoduje większe zainteresowanie nauką. Prawie dwie trzecie ankietowanych zadeklarowało przyrost wiedzy po wizycie w Koperniku.

**Dwumilionowy zwiedzający odwiedził Centrum Nauki Kopernik 25 września 2012 roku.** Na ten dzień zaplanowaliśmy kilka atrakcji. Wśród eksponatów ukryliśmy skarby, które odszukać można było z pomocą specjalnej mapy. Podczas warsztatów udowodnialiśmy, że muzyka jest wszędzie, a do utworzenia sekcji dętej wystarczy... kilogram marchewek. Goście Centrum mieli tego dnia okazję, by na ogrodzeniu wahałki Foucaulta napisać swoje pomysły na nowe działania, zmiany i usprawnienia naszej instytucji.

---

**1 279 416** osób

---

**904 664** z nich odwiedziło wystawę Centrum Nauki Kopernik

---

**220 032** odwiedziło planetarium Niebo Kopernika

---

**2500–3000** osób dziennie na wystawach



# Jest to jedyne takie znane mi miejsce w Polsce, gdzie nauka staje się sztuką, a sztuka nauką.

Cytat pochodzi z książki pamiątkowej CNK.

## Wiek naszych zwiedzających

- 7,6% – 0–6
- 28,9% – 7–12
- 13,7% – 13–16
- 5,7% – 17–19
- 6,9% – 20–25
- 14,7% – 26–35
- 11,4% – 36–45
- 5,5% – 46–55
- 4,1% – 56–65
- 1,5% – powyżej 65 lat



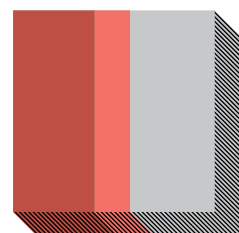
## Wykształcenie naszych zwiedzających

- 56,7% – podstawowe / gimnazjalne
- 1,4% – zasadnicze zawodowe
- 10,1% – średnie / pomaturalne
- 31,9% – wyższe



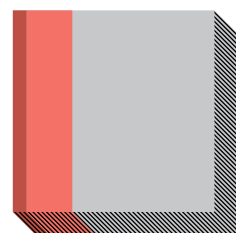
## Miejsce zamieszkania zwiedzających (indywidualnych oraz grup turystycznych)

- 40,5% – Warszawa
- 17,5% – mazowieckie (poza Warszawą)
- 42% – inne województwa



## Miejsce zamieszkania zwiedzających (grupy szkolne)

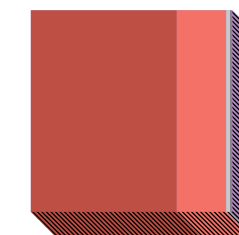
- 6,9% – Warszawa
- 22,6% – mazowieckie (poza Warszawą)
- 70,5% – inne województwa



## Opinie naszych zwiedzających. Badania przeprowadzono na osobach powyżej 15 roku życia.

### Czy ogólnie jest Pan(i) zadowolony(a) z wizyty w CNK?

- 72,4% – zdecydowanie tak
- 24,5% – raczej tak
- 2% – ani tak, ani nie
- 0,8% – raczej nie
- 0,3% – zdecydowanie nie



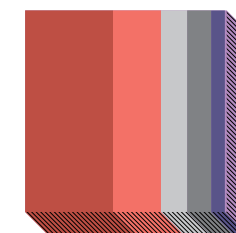
### Czy po wizycie odczuwa Pan(i) większe niż do tej pory zainteresowanie nauką?

- 34% – raczej tak
- 23,7% – zdecydowanie tak
- 18,8% – ani tak, ani nie
- 14,2% – raczej nie
- 8,2% – zdecydowanie nie
- 1,2% – nie wiem / trudno powiedzieć



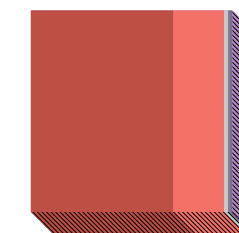
### Czy po wizycie w CNK wzrosła Pana(i) wiedza z zakresu którejś z dziedzin nauki?

- 43,6% – raczej tak
- 23,8% – zdecydowanie tak
- 13% – raczej nie
- 11,9% – ani tak, ani nie
- 6,8% – zdecydowanie nie
- 0,8% – nie wiem / trudno powiedzieć



### Czy uważa Pan(i), że CNK pomaga w samodzielnym poznawaniu świata?

- 70,7% – zdecydowanie tak
- 25,1% – raczej tak
- 2% – ani tak, ani nie
- 1,3% – raczej nie
- 0,5% – zdecydowanie nie
- 0,3% – nie wiem / trudno powiedzieć



Zmiana misji Kopernika przynosi ze sobą zmianę środka ciężkości z przekazywania wiedzy na formowanie umiejętności. Stało się to wyznacznikiem programowym wszystkich prowadzonych przez nas działań. Projektujemy je tak, by przede wszystkim przyczyniały się do kształtowania aktywnych, myślących obywateli, mających odwagę podejmować nowe wyzwania, mających otwarte umysły i gotowość do eksperymentowania. Ten cel przyświeca nam również podczas udoskonalania istniejących i projektowania zupełnie nowych wystaw.

Rok 2012 poświęciliśmy gruntownej ewaluacji galerii. Próbowaliśmy dowiedzieć się, co prowokuje naszych zwiedzających do ich odwiedzenia, w jaki sposób korzystają z eksponatów, co im daje zwiedzanie galerii, jakie potrzeby zaspokaja, czego brakuje. Przeprowadziliśmy obszerne i drobiazgowo badanie nie tylko wśród bezpośrednich

odbiorców, ale także wśród naszych pracowników (zwłaszcza animatorów zatrudnionych na terenie wystaw).

Opisaliśmy proces powstawania wystaw, wyciągnęliśmy wnioski z popełnionych błędów, stworzyliśmy katalog dobrych praktyk i rekomendacje dla przyszłych twórców ekspozycji. Krytycznej ocenie poddaliśmy istniejące eksponaty, przykładając do nich nowo wypracowane miary. Sprawdzaliśmy, na ile realizować będą cele, jakie chcemy osiągnąć. Ustaliliśmy, które pasują do naszego nowego podejścia, a które będą musiały w niedalekiej przyszłości zostać zastąpione albo znacznie zmienione.

Raduje nas, że obecne wystawy wciąż cieszą się dużą popularnością. Najczęściej odwiedzanymi galeriami w 2012 roku były Korzenie cywilizacji, Świat w ruchu oraz Człowiek i środowisko. Układ średnich ocen poszczególnych wystaw pozostaje stały.

Wszystkie wystawy otrzymują „mocną czwórkę”. Podobnie jak w roku ubiegłym ulubioną galerią jest Bzzz!

W 2012 roku prowadziliśmy pilotaż działań typu „makers”, czyli wplecionych w przestrzeń galerii działań o charakterze warsztatowym. Ponadto, testowaliśmy krótkie pokazy naukowe dla publiczności. Tego typu działania stanowią istotny element urozmaicający i wzbogacający zwiedzanie ekspozycji i prawdopodobnie trafią do programu Kopernika na stałe.

W tym roku naszą ofertę poszerzyliśmy o trzy wystawy czasowe o różnorodnej tematyce, sięgające do różnych środków wyrazu. Wystawy te są dokładniej opisane w kolejnych rozdziałach.

**Które z galerii dziś Pan(i) odwiedził(a)?**

**92,3%**

Korzenie cywilizacji

**90,8%**

Człowiek i środowisko

**90,2%**

Świat w ruchu

**66,4%**

Strefa światła

**57,4%**

RE: generacja

**17,3%**

Teatr Robotyczny

**14,8%**

Bzzz!

**Jak ogólnie ocenił(a)by Pan(i) każdą z odwiedzonych dzisiaj galerii?**

**Za „zdecydowanie ciekawą” uznano:**

**77,9%**

Bzzz!

**65,4%**

Świat w ruchu

**62%**

RE: generacja

**59,8%**

Człowiek i środowisko

**58,8%**

Teatr Robotyczny

**51,8%**

Strefa światła

**43,2%**

Korzenie cywilizacji

W porównaniu z zeszłorocznymi wynikami, w roku 2012 nastąpił lekki spadek odwiedzin w Teatrze Robotycznym, natomiast odsetek zwiedzających, którzy trafili do galerii RE: generacja, wzrósł o 10%.



Centrum Nauki Kopernik — Raport roczny 2012

W grudniu 2012 rozpoczęliśmy testy z udziałem publiczności nowej przestrzeni Kopernika – Teatru Wysokich Napięć. Są w nim dostępne eksponaty plazmowe oraz pokazy z generatorem Van der Graaffa. Otwarcie Teatru Wysokich Napięć w marcu 2013.



# Surowe formy. Crude life

Specyficzne formy życia, mieszkańcy inkubatorów i szalek Petriego, którzy kiedyś byli zintegrowaną częścią organizmu – teraz niezdolni do samodzielnej egzystencji. Kim są? Czym są? Gdzie właściwie przebiega granica między żyjącym i nieżyjącym, urodzonym i sztucznie stworzonym? Zaprosiliśmy do Kopernika artystów, którzy swoją twórczością przyczynili się do wyłonienia się kierunku określonego mianem bioartu.

Bioart (zwany także sztuką genetyczną) używa rozmaitych form życia jako podstawowej materii artystycznej. Prace zaproszonych przez nas twórców dotyczą takich tematów, jak bioetyka, inżynieria genetyczna i biotechnologia. Podejmują zarówno kwestię możliwości, jak i zagrożeń, jakie stwarza współczesna nauka. Dzieła tworzone są przy użyciu hodowanych żywych tkanek. Na wystawie zaprezentowaliśmy dziesięć retrospektywnych projektów.

### Twórcy wystawy:

#### Oron Catts & Ionat Zurr.

W 1996 roku zainicjowali wspólnie projekt Tissue Culture & Art, w ramach którego zaczęli tworzyć sztukę z zastosowaniem technologii tkankowych.

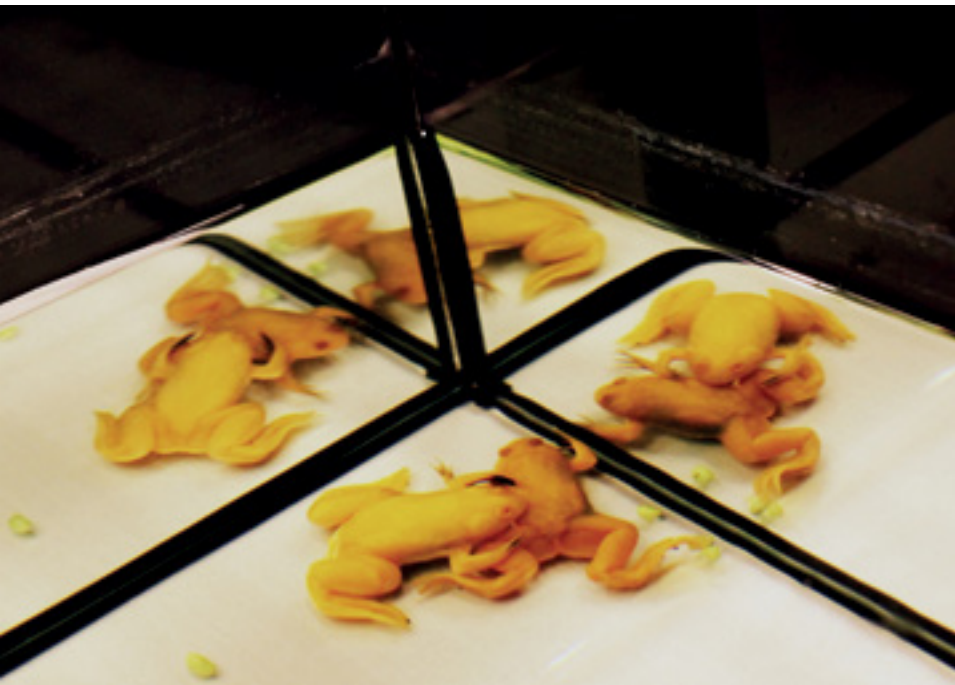
Byli także współzałożycielami – w 2000 roku w ramach Szkoły Anatomii i Biologii Człowieka Uniwersytetu Zachodniej Australii – SymbioticA, artystycznego laboratorium zajmującego się badaniami i nauczaniem, instytucji stwarzającej możliwość wspólnej pracy badawczej artystów i naukowców.

**Czas trwania:**  
**03.06.12–24.06.12**

Wystawa była częścią GENesis – kopernikowego projektu dotyczącego biotechnologii.

Ekspozycja przygotowana została we współpracy z Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia w Gdańsku.

Żabi stek powstał w ramach projektu „Disembodied Cuisine” w Nantes we Francji. Blisko półtora miesiąca zajęto artystom wyhodowanie pięciocentymetrowego skrawka żabięgo mięsa z mięśni kijanki. Ta – już jako przeobrażona, dorosła żaba – pływała w akwarium ustawionym na stole między biesiadnikami, którzy spożywali mięso, a po zakończonej kolacji została wypuszczona do stawu w ogrodzie botanicznym. Goście wystawy mogli zobaczyć dokumentację multimedialną tego projektu.



„The Pig Wings Project” pokazuje efekty pracy nad komórkami kości świni. Komórki zostały namnożone w taki sposób, aby uzyskały formę przypominającą skrzydła nietoperza, ptaka i owada.

**Na poprzedniej stronie:**  
The Tissue Culture & Art Project  
(Oron Catts & Ionat Zurr)  
**The Remains of Disembodied Cuisine, 2003**

**Na tej stronie:**  
The Tissue Culture & Art Project  
(Oron Catts & Ionat Zurr)  
**Pig Wings 2011,**  
**The Pig Wings Project, 2000–2002**

# Miejsce odległe

Kopernik to nie tylko eksponaty naukowe. Tym razem sięgnęliśmy po klasyczną formę – fotografię. Chcieliśmy pokazać niezwykle obraz Wisły, naszej najbliższej sąsiadki. Wystawę „Miejsce odległe” tworzyło pięć opowieści o współczesnym obliczu rzeki w centrum miasta. Wernisaż wystawy był jednocześnie otwarciem Pawilonu 512 – galerii plenerowej, nowej przestrzeni wystawienniczej Centrum Nauki Kopernik.

Czy Wisła jest dla warszawiaków abstrakcyjnym bytem czy stanowi ważny element ich tożsamości? Artysty z grupy Sputnik Photos fotografowali rzekę zimą i wiosną. Skupili się na tym samym, trzydziestokilometrowym warszawskim odcinku. W efekcie powstało pięć różnych fotoopowieści, ukazujących odmienne przestrzenie. Taka właśnie jest Wisła – raz piękna i tajemnicza, innym razem straszny pustką, obcością. Fotograficy stworzyli swoiste mikroświaty ukazujące drobne wycinki, fragmenty rzeczywistości, pozostawiając odbiorcom szerokie pole do interpretacji.

### Twórcy wystawy:

Fotografowie ze stowarzyszenia Sputnik Photos: **Agnieszka Rayss, Jan Brykczyński, Michał Łuczak, Rafał Milach i Adam Pańczuk**. Sputnik Photos to międzynarodowy kolektyw utworzony przez fotoreporterów z Europy Środkowo-Wschodniej. Ich zdjęcia były publikowane między innymi przez Time, Newsweek, Stern, The Sunday Times Magazine, The New York Times, Le Monde. Członkowie stowarzyszenia zdobyli liczne nagrody w konkursach fotografii prasowej, takich jak World Press Photo, Pictures of the Year International i Canon AFJ Female Photojournalist Award.

**Czas trwania:**  
**05.07.12–09.09.12**

Towarzysząca wystawie publikacja fotograficzna (projektu Anny Nałęczkiej) „Miejsce odległe / Distant Place” święciła tryumfy. Nie tylko znalazła się na liście najlepszych książek 2012 roku według prestiżowego magazynu Photo-eye, ale również otrzymała specjalne wyróżnienie jury podczas 22. Miesiąca Fotografii w Bratystawie.



Wisła to dla jednych miejsce magiczne, azyl, dla innych ściek, śmietnik, obszar odrzuconych ludzi i przedmiotów. Można patrzeć na nią w bardzo różny sposób, co chyba udało się nam pokazać na fotografiach. Wszyscy zobaczyliśmy pięć kompletnie różnych przestrzeni.  
– Sputnik Photos





## Wystawy czasowe

# Wszystko gra!

**Wywołuje emocje, może mieć terapeutyczny wpływ na cały organizm, podwyższa kreatywność, nasz mózg kocha ją już w trakcie życia płodowego. O czym mowa? O muzyce. To ona stała się tematem przewodnim naszej ostatniej w 2012 roku wystawy czasowej.**

Wystawę tworzyło dziewiętnaście interaktywnych eksponatów, pozwalających odkryć tajemnice

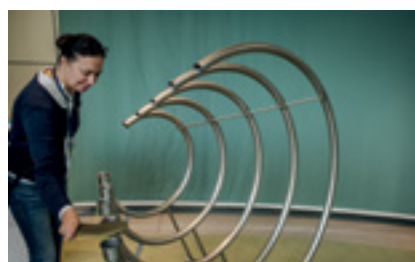
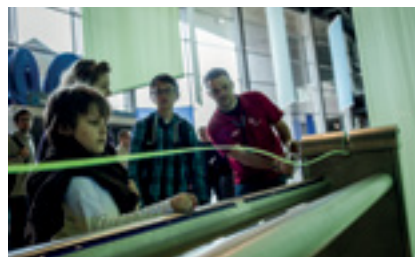
fizyki dźwięku oraz słuchu człowieka. Grając na nich, zwiedzający poznawali różnorodność barw dźwięku oraz różne sposoby jego powstawania. Czy fala dźwiękowa łaskocze? Ile tonów kryje łazienkowy kafel? Wśród eksponatów znalazła się m.in. potężna dmuchawa, która zięjąc powietrzem, pozwalała na grę na plastikowych butelkach. Była także okazja do samplowania, śpiewania niczym robot czy gry na syrenie. Usłyszeć można było nawet tak nieoczywiste i milczące na co dzień przedmioty, jak krawalnica do jajek czy patyczek do lodów.

### Twórca wystawy:

**Michael Bradke**, niemiecki muzyk i pedagog. Pomysłodawca i założyciel Mobile Musik Museum w Düsseldorfie. Od dwudziestu lat zbiera i rozwija muzyczne obiekty w swojej instytucji – z autorskimi ekspozycjami i kolekcjami zwiedził cały świat. Tworzenie muzyki wykorzystuje w inicjatywach resocjalizacyjnych oraz w kształceniu młodzieży.

**Czas trwania:**  
**02.10.2012–17.03.2013**

Przy okazji „Wszystko gra!” wśród stałej ekspozycji Kopernika została wytyczona specjalna ścieżka zwiedzania. Liczyła 17 przystanków i prowadziła przez eksponaty tematycznie związane z dźwiękiem, słyszeniem oraz muzyką.



**Oferta kopernikowych laboratoriów (chemicznego, fizycznego, biologicznego i pracowni robotycznej) dosyć ściśle odpowiada tradycyjnemu rozdziałowi przedmiotów nauczania. Jednak zgodnie z naszą interdyscyplinarną filozofią szczegółowe treści przekazywane podczas zajęć często łączą kilka perspektyw. Niemniej zajęcia w laboratoriach to nie tylko zachwyt nad złożonością dyscyplin naukowych i satysfakcja z możliwości samodzielnego przeprowadzenia eksperymentu. To także trening myślenia przyczynowo-skutkowego, wyciągania wniosków i pracy w zespole.**

Pierwszy pełen rok działalności naszych laboratoriów okazał się dużym sukcesem. Szczególnie prowadzone w ciągu tygodnia (od wtorku do piątku) zajęcia dla grup gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych cieszyły się niestabnym zainteresowaniem. Podczas zajęć uczniowie pracowali w małych (najczęściej dwuosobowych) zespołach. Otrzymywali informacje teoretyczne, samodzielnie

przeprowadzali doświadczenia, a wyniki wpisywali do przygotowanych dzienników badań. Uczestnicy nie tylko zdobywali i utrwalali wiedzę i nowe kompetencje, ale także zapoznawali się z najnowocześniejszym sprzętem. Wszystkie laboratoria zostały zaprojektowane i wyposażone jak prawdziwe pracownie w instytutach badawczych. W weekendy z oferty laboratoriów skorzystać mogli indywidualni zwiedzający. Podczas Lata w Parku Odkrywców zorganizowaliśmy bezpłatne plenerowe zajęcia.

Treści poruszane podczas zajęć dla grup szkolnych uwzględniały zagadnienia zawarte w podstawach programowych różnych przedmiotów. Scenariusze zajęć weekendowych były bardziej otwarte i niekiedy fabularyzowane (przykładowo, podczas zajęć w laboratorium biologicznym uczestnicy wcielali się w role detektywów mających na podstawie różnych przesłanek, np. długości kości, określić wiek ofiary i odnaleźć mordercę).

---

### Laboratorium chemiczne:

**7** scenariuszy zajęć

**5145** uczestników

---

### Laboratorium biologiczne:

**7** scenariuszy zajęć

**4670** uczestników

---

### Laboratorium fizyczne:

**6** scenariusze zajęć

**5097** uczestników

---

### Pracownia robotyczna:

**5** scenariuszy zajęć

**3022** uczestników

---

**17 934** osoby wzięły udział w zajęciach laboratoryjnych





**Niebo Kopernika to miejsce działające na naszych zwiędzających jak magnes. Miejsce, które skłania do zatrzymania się w pędzie i namysłu nad naszym miejscem w kosmosie. Miejsce, wokół którego wytworzyła się grupa entuzjastów astronomii i które w zimną noc jest w stanie zgromadzić na wspólnych obserwacjach tłumy koczujące w śpiworach w kopernikowym parku. Ot, choćby po to, aby razem obejrzeć tranzyt Wenus – zjawisko, które ma się już nigdy nie powtórzyć w ciągu naszego życia.**

Poprzez nasze działania chcemy zafascynować widzów, pokazać im, że jesteśmy częścią Wszechświata. Prezenterzy Nieba Kopernika zapewniają pokazom coś, na czym bardzo nam zależy – interaktywność. Prowadząc każdy pokaz na żywo, zmieniają go w zależności od reakcji widzów, odpowiadają na

ich pytania, wplatają informacje o najświeższych nowinkach astronomicznych. Planetarium to miejsce wszechstronne, w którym oprócz nauki pojawiają się innowacyjne działania o charakterze artystycznym (z okazji tranzytu Wenus gościł u nas Kielecki Teatr Tańca, w 2013 roku planujemy wprowadzenie cyklu koncertów pod gwiazdami oraz pokazy muzyczne, którym będzie towarzyszył nasz system laserowy).

#### Wydarzenia:

Gdzie w kosmosie bije czarne serce, jakie miłosne historie kryją się w zimowych gwiazdozbiorach i dlaczego mówienie do swojej wybranki „moja gwiazdoko” ma głęboki astronomiczny sens? 14 lutego, w walentynki, zorganizowaliśmy specjalne, prowadzone na żywo pokazy **Konstelacja: Miłość**. Randka pod gwiazdami cieszyła się ogromną

popularnością, wzięto w niej udział 410 osób.

18 marca z okazji **Międzynarodowego Dnia Planetariów** w Niebie Kopernika spotkali się pracownicy kilkunastu polskich planetariów. Na święto zjechali astronomowie, fizycy, graficy, informatycy, edukatorzy i miłośnicy astronomii. W tym dniu udostępniliśmy naszym gościom planetarium i zaprosiliśmy ich do poprowadzenia pokazów. Większość z nich prowadzona była na żywo, wszystkie udostępniono bezpłatnie naszej publiczności.

**Dzień Dziecka** w Niebie Kopernika (1 czerwca) obchodziliśmy premierą pokazu dla najmłodszych (w wieku 3–5 lat) „Zając Franek i gwiazdna przygoda”. Prezenterzy zabierają małych widzów do lasu i poszukują zwierząt, które później można także odnaleźć na niebie: ukryte pod postacią gwiazdozbiorów.

Pokaz przygotowany przez nasze studio produkcyjne nominowany został do nagrody w konkursie na najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci Stoneczniki 2012, organizowanym przez portal internetowy Czas Dzieci. Z okazji **mikołajek** (6 grudnia) przedstawiliśmy nową odsłonę pokazu, tym razem tropiąc zwierzęta wśród śniegu i szukając ich na zimowym niebie.

Niebo nad naszymi głowami umożliwia obserwacje czegoś więcej niż tylko Księżycy i planet. W zasięgu teleskopów – nawet w mieście – znajdują się mgławice, galaktyki, gromady gwiazd.

**Obserwacje astronomiczne** w Parku Odkrywców cieszyły się ogromną popularnością. Tłumy warszawiaków przychodziły po to, aby wspólnie liczyć gwiazdy czy zachwycać się deszczem perseidów. Podczas nocnych obserwacji (otwartych dla wszystkich chętnych) utworzyło się już

stałe grono amatorów astronomii. W obserwacjach Słońca (3 czerwca), Nocy Planet (15 czerwca), w lipcowych obserwacjach Jowisza i sierpniowego deszczu meteorytów uczestniczyło blisko 700 osób.

Nasi widzowie potrafią pojawić się w planetarium nawet o tak nieprzyzwoicie wczesnej porze jak 6.45 rano. Wspólnie oglądaliśmy **transmisję na żywo z Centrum Kontroli Lotów NASA** z lądowania łazika Curiosity na Marsie. W wydarzeniu (6 sierpnia) wzięto udział 160 osób, transmisji towarzyszył komentarz prezentera Nieba Kopernika.

Postanowiliśmy świętować również przepowiadany na 21 grudnia **koniec świata**. Tego dnia nasi goście mogli nauczyć się zapisywania dat za pomocą kalendarza Majów, przekonać się, czy przewidywali oni jakieś zdarzenia po 21 grudnia 2012 roku, poznać

inne popkulturowe końce świata oraz dowiedzieć się, jak poradziłyby sobie z nimi straża pożarna. Głównym punktem spotkania był wykład prof. Macieja Konackiego z Centrum Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika PAN o końcach świata, które każdego dnia wydarzają się w różnych zakamarkach kosmosu. Cóż. Impreza zakończyła się niepowodzeniem – świat nadal istnieje. Na przyszłość poprawimy się w miarę możliwości. Armageddon świętowało wraz z nami 200 osób.

**220 032** widzów odwiedziło Niebo Kopernika

23 czerwca 2012 roku odbyła się **premera systemu projekcyjnego 3D stereo** podczas prowadzonego na żywo pokazu „Trzeci wymiar życia 3D”. System trójwymiarowy gwarantuje doskonałość przekazu. Obraz Wszechświata staje się bardziej naturalny i angażujący, a pokaz jeszcze skuteczniej przekazuje

wiedzę. „Trzeci wymiar życia” został przygotowany przez nasze **studio produkcyjne**. Obecnie trwają prace nad pierwszą produkcją filmową w technologii full dome. Film „Dream to fly 3D” będzie naukową i zarazem poetycką opowieścią o historii latania. Premiera planowana jest na rok 2013.

Noc z 5 na 6 czerwca 2012 roku była prawdziwym astronomicznym świętem. Tranzyt Wenus, czyli przesuwanie się Wenus na tle tarczy słonecznej, to zjawisko które ponownie zaobserwować będą mogły dopiero następne pokolenia (za ponad sto lat!). Miłośników astronomii zaprosiliśmy na spektakl taneczny Kieleckiego Teatru Tańca i maraton filmowy. Łączymy się satelitarne z drugą półkulą, żeby obserwować na ekranach, jak

przebiega tranzyt w innych krajach. A choć zawiedliśmy się na Słońcu, które tym razem zasnuło się grubą warstwą chmur – miłośnikom nieba zupełnie to nie przeszkadzało – dziesiątki osób wytrzymały z nami przez całą noc, kolejne przybyły pod planetarium o 4 nad ranem, żeby obserwować niewidzialną wędrówkę Wenus na tle tarczy słonecznej i wspólnie zjeść śniadanie na trawie. W Tranzycie uczestniczyło blisko 1000 osób.

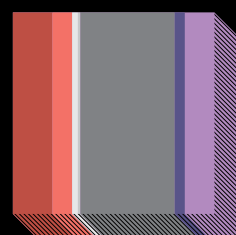


**Ja uwielbiam planetarium.  
Projekcje są niesamowite  
i tak wciągające, że ma się  
ochotę przeżyć to  
jeszcze raz.**

Cytat pochodzi z książki pamiątkowej CNK.

#### Nasi widzowie

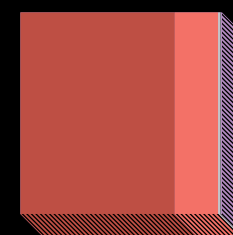
- 19,6% – dorośli
- 9,8% – dzieci
- 2,9% – studenci
- 1,2% – seniorzy
- 46,8% – grupy szkolne
- 5% – grupy turystyczne
- 14,7% – rodziny



#### Opinie naszych zwiedzających. Badania przeprowadzono na osobach powyżej 15 roku życia.

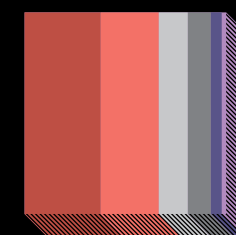
#### Czy ogólnie jest Pan(i) zadowolony(a) z wizyty w planetarium?

- 76,6% – zdecydowanie tak
- 21,5% – raczej tak
- 0,9% – ani tak, ani nie
- 0,5% – raczej nie
- 0,5% – zdecydowanie nie



#### Czy po wizycie w planetarium odczuwa Pan(i) większe niż do tej pory zainteresowanie nauką?

- 37,8% – raczej tak
- 28,8% – zdecydowanie tak
- 14,4% – ani tak, ani nie
- 11,3% – raczej nie
- 5,4% – zdecydowanie nie
- 2,3% – nie wiem/ trudno powiedzieć



#### Ranking atrakcyjności filmów według naszych widzów powyżej 15 roku życia (w skali od 0 do 5)

**4,7**

*Narodziny życia*

**4,6**

*Jesteśmy astronomami,  
Pod jednym niebem,  
Ziemia, Księżyc, Stońce,  
Niebo nad Warszawą (pokaz pro-  
wadzony na żywo przez naszych  
prezenterów)*

**4,5**

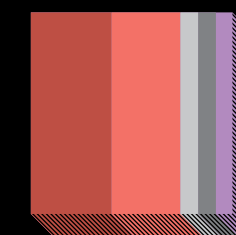
*Galileusz – potęga teleskopu,  
Czarne dziury: Podróż  
w nieznanie*

**4,3**

*Tajemnice nieba Majów*

#### Czy po wizycie w planetarium wzrosła Pana(i) wiedza z zakresu którejsz z dziedzin nauki?

- 40,1% – raczej tak
- 34,1% – zdecydowanie tak
- 8,8% – ani tak, ani nie
- 8,8% – raczej nie
- 7,8% – zdecydowanie nie



## GENesis

Projekt GENesis był kilkumiesięcznym cyklem wydarzeń poruszających temat klonowania, organizmów modyfikowanych genetycznie oraz hodowli tkankowych. Jak zmieniają nasze życie, prawo, normy etyczne? Jaki mają wpływ na kulturę? Było to pierwsze tak kompleksowe działanie Kopernika koncentrujące się przede wszystkim na dialogu społecznym. Poruszyliśmy tematy kontrowersyjne, dzielące społeczeństwo. Za podstawowy cel postawiliśmy sobie dyskusję opartą na faktach i wiarygodnych badaniach, odchodząc od emocji i uprzedzeń. Pokazaliśmy wszystkie za i przeciw, rozmawialiśmy o nauce, umożliwiliśmy publiczności kontakt z ekspertami.

### Wydarzenia:

23 lutego spacerem owiec (prawdziwych!) oraz otwartym dla publiczności **wykładem profesora Keitha Campbella** rozpoczęliśmy projekt GENesis.

Zależało nam na umożliwieniu **spotkania młodzieży** z wybitnym naukowcem. W dyskusji z prof. Campbellem (24 lutego) wzięło udział 150 licealistów i nauczycieli biologii z warszawskich szkół. Jednym z elementów debaty była gra dyskusyjna dotycząca klonowania i związanych z nim dylematów etycznych.

**Żywa biblioteka** była formą wymiany poglądów, dzięki której udało nam się umożliwić swobodną i bezpośrednią dyskusję pomiędzy naukowcami a publicznością. Sześciu ekspertów, każdy w osobnym pomieszczeniu, prowadziło miniwykłady i odpowiadało na pojawiające się pytania. Uczestnicy mogli swobodnie przemieszczać się pomiędzy pokojami i rozmawiać na temat klonowania w wielu kontekstach naukowych

i kulturowych. W rolę „interaktywnych książek” wcielili się prawnik, bioetyk, biolog, lekarz, pisarz SF oraz specjalista od kultury masowej. Gościem specjalnym Żywej biblioteki był prof. Keith Campbell. W wydarzeniu (25 lutego) wzięło udział 350 osób.

Xplore Health to europejski projekt koordynowany przez Park Nauki w Barcelonie. Służyć ma zwiększaniu społecznej świadomości na temat aktualnego stanu badań naukowych w dziedzinach związanych ze zdrowiem, ich etycznego, prawnego i społecznego wymiaru. W ramach Xplore Health otworzyliśmy nasze laboratoria dla grup młodzieży i dorosłych. W zajęciach „**Stwórz genetycznie modyfikowaną bakterię**” uczestniczyło ponad 130 osób.

**GMO: komentarz.** Najczęściej boimy się nieznanego. Jak pokazują **badania Pentoru zlecone przez Centrum Nauki Kopernik 66% Polaków ocenia, że nie wie prawie nic na temat organizmów modyfikowanych**



**genetycznie.** GMO można się bać, można przeciw niemu protestować. Z drugiej strony – można je popierać i propagować. Przede wszystkim jednak trzeba wiedzieć, co to takiego. 22 marca wszyscy, którzy przyszli do Kopernika, poznali fakty i zjawiska związane z genetyczną modyfikacją organizmów i poznali opinie polskich specjalistów reprezentujących różnorodne postawy wobec GMO. W spotkaniu udział wzięli praktycy zajmujący się na co dzień badaniami biotechnologicznymi: dr Sławomir Sowa, dr hab. Katarzyna Lisowska, prof. dr hab. Stefan Malepszy, a także socjolog – dr Piotr Stankiewicz. Naukowcy komentowali najnowsze wydarzenia i poruszali najgorętsze tematy, a także odpowiadali na pytania publiczności.

**Stacje doświadczalne GMO** były happeningiem mającym na celu zapoznanie warszawiaków z podstawowymi informacjami na temat organizmów modyfikowanych genetycznie, ułatwienie dalszego zdobywania wiedzy oraz upowszechnienie projektu GENesis. Na specjalnych stacjach doświadczalnych ustawionych w dwóch ruchliwych punktach miasta przeprowadzaliśmy teksty paskowe na obecność modyfikacji genetycznej w ziarnach. Happening odbył się 26 marca (na Nowym Świecie oraz przy stacji metra Centrum). Wzięło w nim udział blisko tysiąc osób. Akcję powtórzyliśmy 22 kwietnia

na terenie kopernikowej wystawy RE: generacja.

Podczas **Kawiarni naukowej o GMO** postanowiliśmy odwrócić rolę i zmienić schemat klasycznej dyskusji. To zaproszeni przez nas eksperci (naukowcy praktycy, zajmujący się na co dzień GMO) przygotowali dla uczestników problemy i pytania, prosząc ich o podzielenie się swoją wiedzą i opiniami. Spotkanie „Wszystko, co chciałeś wiedzieć o GMO, ale nie miałeś kogo zapytać” odbyło się 26 kwietnia i wzięło w nim udział 60 osób. Dyskusja zorganizowana została przy współpracy ekspertów związanych z warszawskim Festiwałem Nauki.

Do **Pojedyńku mówców** zaprosiliśmy nie tylko ekspertów, także publiczności udostępniłmy scenę, mikrofon i kilka minut na podzielenie się opiniami, obawami i ideami. Rozmawialiśmy o przyszłości biotechnologii, szansach, jakie niesie ze sobą rozwój tej nauki i związanych z nią lękach. Gościem specjalnym był **profesor Mark Post** – bioinżynier z holenderskiego Maastricht University, który jeszcze kilka lat temu zajmował się chirurgią rekonstrukcyjną. Obecnie (dzięki swojej wiedzy w zakresie namnażania w laboratorium wybranych tkanek, przede wszystkim mięśni) przetrząsnął się na produkcję mięsa w warunkach laboratoryjnych. Uznał, że w ten sposób, może przynieść więcej korzyści światu i przyczynić się do rozwiązania

problemów – głodu, braku energii, wody, a nawet ocieplenia klimatu. Pojedynek mówców odbył się 2 czerwca i wzięło w nim udział blisko 100 osób.

**Owca w wielkim mieście** był to cykl ośmiu warsztatów przeznaczonych dla dzieci w wieku 1–3 lat. Zajęcia rozwijające słuch, wzrok i dotyk inspirowane były przygodami owcy Dolly. Warsztaty cieszyły się rekordową popularnością. Miejsca zapępniały się w ciągu kilkunastu sekund od momentu uruchomienia rezerwacji. W warsztatach wzięło udział 80 dzieci.

W cykl GENesis wpisały się także **warsztaty z zestawem doświadczalnym „Biotechnologia”** przeznaczone dla nauczycieli. Więcej na ten temat na stronie 50.

Wydarzeniom towarzyszyła wystawa czasowa „**Surowe fromy. Crude life**”. Więcej na ten temat na stronie 12.

**Czas trwania:**  
**23.02.2012–02.06.2012**



## Przepis na owcę, bez użycia barana

### Czas przygotowania:

niecałe 200 dni

### Składniki:

- trzy owce
- pożywki do hodowli komórek
- dobrej jakości trawa dla owiec
- mikroskop
- mikromanipulator
- inkubator do hodowli komórek ssaczych
- elektroporator

### Sposób przygotowania:

Weź dwie takie same owce. Jedną odstaw na później, a z drugiej pobierz komórkę jajową i delikatnie usuń z niej jądro razem z materiałem genetycznym. Następnie weź zupełnie inną owcę i pobierz z jej wymienia komórkę nabłonkową. Nie usuwaj jądra. Materiał genetyczny zachowaj dla nowej owcy.

Obie komórki utóż obok siebie i połącz przy użyciu impulsu elektrycznego. Uzyskaną w ten sposób komórkę hoduj przez tydzień, aż podzieli się na około sto komórek.

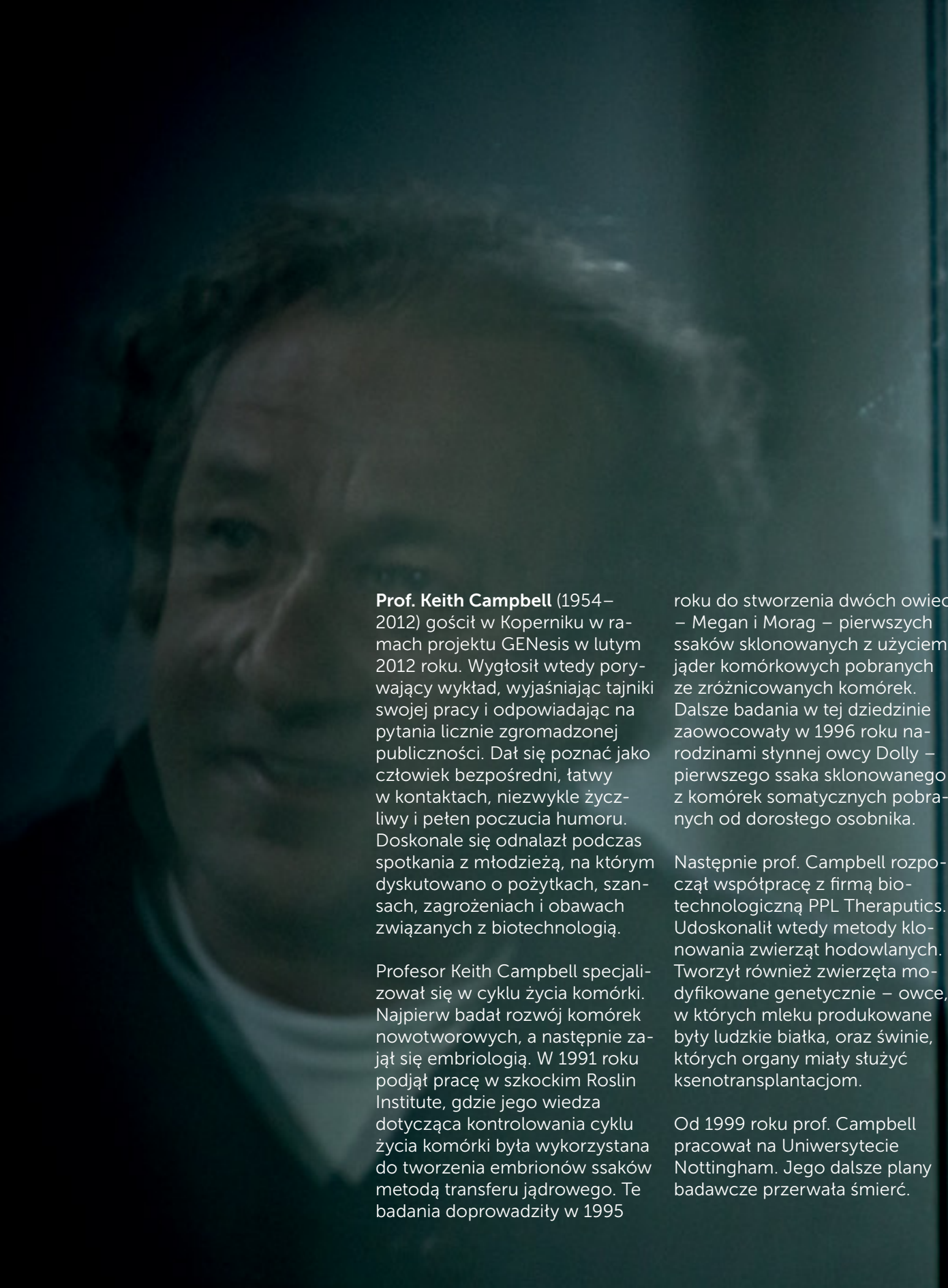
Teraz weź odstawioną wcześniej owcę i umieść w jej macicy dopiero co wyhodowany zarodek. Odczekaj sto czterdzieści osiem dni. Odbierz poród. I gotowe!

Na koniec daj nowej owcy na imię **Dolly** i ogłoś całemu światu, że po raz pierwszy w historii udało się sklonować ssaka, metodą transferu jądrowego z komórki somatycznej dorosłego organizmu.

### Autorzy przepisu:

prof. Keith Campbell oraz prof. Ian Wilmut z Roslin Institute w Szkocji





**Prof. Keith Campbell** (1954–2012) gościł w Koperniku w ramach projektu GENesis w lutym 2012 roku. Wygłosił wtedy porywający wykład, wyjaśniając tajniki swojej pracy i odpowiadając na pytania licznie zgromadzonej publiczności. Dał się poznać jako człowiek bezpośredni, łatwy w kontaktach, niezwykle życzliwy i pełen poczucia humoru. Doskonale się odnalazł podczas spotkania z młodzieżą, na którym dyskutowano o korzyściach, szansach, zagrożeniach i obawach związanych z biotechnologią.

Profesor Keith Campbell specjalizował się w cyklu życia komórki. Najpierw badał rozwój komórek nowotworowych, a następnie zajął się embriologią. W 1991 roku podjął pracę w szkockim Roslin Institute, gdzie jego wiedza dotycząca kontrolowania cyklu życia komórki była wykorzystana do tworzenia embrionów ssaków metodą transferu jądrowego. Te badania doprowadziły w 1995

roku do stworzenia dwóch owiec – Megan i Morag – pierwszych ssaków sklonowanych z użyciem jąder komórkowych pobranych ze zróżnicowanych komórek. Dalsze badania w tej dziedzinie zaowocowały w 1996 roku narodzinami słynnej owcy Dolly – pierwszego ssaka sklonowanego z komórek somatycznych pobranych od dorosłego osobnika.

Następnie prof. Campbell rozpoczął współpracę z firmą biotechnologiczną PPL Therapeutics. Udoskonalił wtedy metody klonowania zwierząt hodowlanych. Tworzył również zwierzęta modyfikowane genetycznie – owce, w których mleku produkowane były ludzkie białka, oraz świnię, których organy miały służyć ksenotransplantacjom.

Od 1999 roku prof. Campbell pracował na Uniwersytecie Nottingham. Jego dalsze plany badawcze przerwała śmierć.





### FameLab

Narodził się podczas Cheltenham Science Festival w 2004 roku i szybko stał się jednym z wiodących w świecie konkursów w zakresie komunikacji naukowej. Odbywa się w ponad 20 krajach i skierowany jest do młodych naukowców z dziedzin przyrodniczych, ścisłych, technicznych, rolniczych i medycznych. Centrum Nauki Kopernik wraz z British Council zorganizowało w 2012 roku pierwsze finały tego konkursu w naszym kraju. Polacy zachwycili specjalistów i publiczność. Również międzynarodową.

„Jeśli nie potrafisz wyjaśnić czegoś sześciolatкови, to znaczy, że tak naprawdę sam tego nie rozumiesz” – stwierdził niegdyś Albert Einstein. Mówiąc krótko, w FameLabie szukamy wspólnego języka. Zrozumiała komunikacja pomiędzy naukowcami a resztą społeczeństwa to podstawowa idea konkursu. Uczestnicy dysponują trzema minutami do opowiedzenia o badaniach naukowych, którymi się zajmują. Ogranicza ich jedynie wyobraźnia (regulamin zabrania używania jakichkolwiek pomocy multimedialnych, można korzystać jedynie z rekwizytów, które samemu się wniesie na scenę).

W wystąpieniach famelaberów liczą się: poprawność wypowiedzi pod względem naukowym, umiejętność jasnego wytłumaczenia skomplikowanych naukowych zagadnień oraz charyzma.

Do pierwszej edycji polskiego FameLabu zgłosiło się 82 naukowców. 25 z nich przeszło do kolejnego etapu (który odbył się 3 marca 2012), a w finałach wystartowała dziesiątka. Gala finałowa odbyła się podczas Nocy Muzeów 19 maja 2012 roku.

#### Uczestników oceniało ich jury w składzie:

**Irena Cieślińska** – popularyzatorka nauki, redaktor wielu czasopism popularnonaukowych, zastępca dyrektora Centrum Nauki Kopernik,  
**Konrad Bajer** – doktor habilitowany nauk fizycznych, członek Rady programowej Centrum Nauki Kopernik,  
**dr Jacek Wasilewski** – medioznawca, specjalista od retoryki,  
**Piotr Najsthub** – dziennikarz

Nauka jest kluczem do rozwiązania największych problemów społecznych: mierzy się m.in. ze zmianami klimatu, otyłością, AIDS czy kryzysem energetycznym. Dlatego szukamy nie tylko nowych, charyzmatycznych osobowości w świecie nauki umiających doinformować czy zaciekawić ludzi. Szukamy też pasjonatów, wzorów do naśladowania. Badaczy zdolnych zainspirować kolejne pokolenie ludzi, którzy zaprowadziliby wielkie, ważne zmiany cywilizacyjne. Warto dbać o atrakcyjność i prestiż zawodu naukowca. Wygramy na tym wszyscy

– Dr Mark Lythgoe, dyrektor Cheltenham Science Festival

Papier to najtrwalszy środek informacji. Cóż za kontrowersyjna teza, zwłaszcza w dobie cyfryzacji i triumfu mediów elektronicznych... Ale to ona właśnie wygrała w pierwszym polskim FameLabie. Jej autorka – **Monika Koperska** podbiła serca jury (I miejsce podczas finałów krajowych) i publiczności (Nagroda Publiczności oraz Nagroda Sponsora). Nasza finalistka świetnie poradziła sobie również podczas międzynarodowych finałów w Wielkiej Brytanii, zajmując II miejsce!

Zwycięzcy pierwszej edycji konkursu FameLab zajmuje się chemią konserwacyjną. Sama o sobie mówi „spektroskopistka”. Postarza przedmioty, by potem, przy pomocy spektroskopu badać ich naturę, a zdobytą wiedzę wykorzystywać w konserwacji przedmiotów zestarzałych naturalnie. Jest prezesem towarzystwa doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Partnerem konkursu FameLab 2012 była firma BMW, która ufundowała Nagrodę Sponsora.



## Festiwal Przemiany

**Spektakl teatralny na wiślanej wyspie. Niepublikowane wcześniej nagrania poety – Mirona Białoszewskiego. Personalizowane meble oraz instalacje pozwalające (dosłownie) dotykać słów. Koncerty, projekcje filmowe, międzypokoleniowe projekty, sztuki wizualne i nowe technologie. Kopernik po raz drugi wyszedł w miasto. Zmieniać, aktywizować, łamać stereotypy, łączyć ludzi o różnych poglądach.**

Punktem wyjścia dla festiwalu były przemiany warszawskiego Powiśla – dzielnicy, w której dwa lata temu zamieszkaliśmy. Stała się ona częścią naszej tożsamości, ale i my siłą rzeczy bierzemy

udział w jej przeobrażeniach. W tym roku temat Przemian koncentrował się na człowieku i jego miejscu w dynamicznie rozwijającym się świecie. Głównymi hasłami były: miasto, lokalność, sąsiedztwo, komunikacja między ludźmi i ich wzajemne, zmieniające się relacje. Z jednej strony zależało nam na realizacji projektów w najbliższej nam przestrzeni. Jednocześnie chcieliśmy wyjść poza warszawski kontekst i podkreślić, że idea festiwalu jest częścią większej całości: światowych trendów w myśleniu o metropoliach, człowieku i uczestnictwie w kulturze. Do współtworzenia Przemian zaprosiliśmy lokalne organizacje i inicjatywy. Wstęp na wszystkie wydarzenia był bezpłatny.

1 września **Port Miron** otworzył tegoroczne Przemiany. Był to interdyscyplinarny projekt

(w reżyserii Pawła Passiniego i Hanny Nowak-Radziejowskiej), autorska opowieść o Mironie Białoszewskim i jego Warszawie. Widownia, na którą można było dostać się tylko mostem lub łódką. Scena na rzece. Czterech aktorów. Odbijająca się w wodzie panorama miasta. Grający na żywo muzycy. Szum ulicy. Spektakl łączący sztukę i rzeczywistość na równych prawach. Punktem wyjścia stały się oryginalne, nigdy wcześniej nie publikowane nagrania wierszy i dzienników poety, stworzone dla jego niewidomej przyjaciółki Jadwigi Stańczakowej. Port Miron to także instalacje w podziemiach Centrum Nauki Kopernik. Denis Kolokol oraz Daniel Moński zbudowali przestrzeń architektonicznego dźwięku, w której słowa można było dotknąć jak każdego innego realnego bytu – a zarazem przekształcać je, dobierać, zmieniać i układać w przestrzeni razem z innymi. Namacalne doświadczenie opisywania świata.

**Projekt 6x6.** Spotkanie sześciu designerów i sześciu rzemieślników. Była to propozycja nietypowego spaceru po Powiślu śladami tradycyjnych zakładów rzemieślniczych, zamienionych na czas trwania festiwalu w minigalerie. Designerzy pracowali w zakładzie szewskim, stolarskim, u tokarza, szklarza, krawcowej i w maglu. Inspirację do pracy stanowiły lokalne mity oraz osobiste historie zakładów i ich właścicieli.

**Projekt Plaża** był piknikiem, który tworzyliśmy wspólnie z seniorami. Prowadziliśmy warsztaty dotyczące miasta przyjaznego osobom starszym, a strefa gier podwórkowych była doskonałą okazją do integracji pokoleniowej. Na terenie kopernikowego parku wspólnie graliśmy w gry, które niegdyś królowały na polskich podwórkach: w gumę, cymbergaję i w klasy.

Akcja **Zrób mebel na Przemiany** pozwalała doświadczyć tzw. masowej personalizacji, nowego trendu w projektowaniu. Łączy on w sobie dwie sprzeczności: personalizację produktu właściwą pracy rzemieślnika oraz masową produkcję. Uczestnicy festiwalu, korzystając z prostej aplikacji na stronie internetowej, mogli samodzielnie zaprojektować krzesła. Najciekawsze meble zostały wyprodukowane za pomocą specjalnego wykrojnika i stały się częścią scenografii Przemian.

**Identi\_TY** był autorskim przeglądem krótkometrażowych

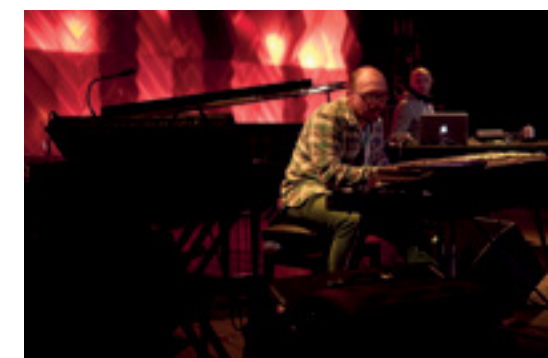
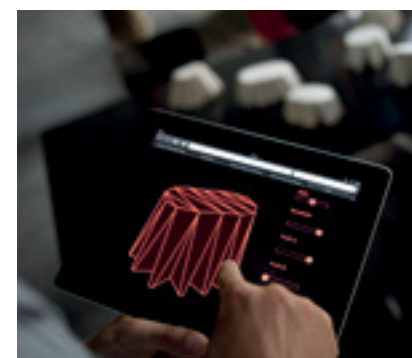
polskich filmów animowanych związanych z tematyką tożsamości, samotności, wykluczenia, płci, relacji międzyludzkich. Wśród pokazywanych filmów znalazły się głośne na świecie produkcje, m.in.: *Millhaven* Bartka Kulasa, *Tango* Zbigniewa Rybczyńskiego, *Refreny* Violetty Sowy (z muzyką Leszka Możdżera), *Danny Boy* Marka Sobieckiego, *Był sobie król* Tytusa Majerskiego (z kompozycjami Marii Peszek), *Chick* Michała Socha, *Hobby* Daniela Szczechura i *Animowana historia Polski* Tomasza Bagińskiego.

Umysty gimnastykowaliśmy podczas projektu **Wista płynie**. Uczestnicy podzieleni na grupy poszukiwali rozwiązań zagadek: od filozoficznych po kryminalne.

Dach planetarium zaaranżowany został jako **scena muzyczna**. W tak niezwykłym miejscu można było codziennie posłuchać setów didżejskich w wykonaniu znanych artystów. Finałem Przemian był **Sonic Fiction**, całonocny koncert w wykonaniu

muzyków eksperymentalnych z całego świata, grających na laptopach, syntetyzatorach i przetwarzaczach dźwięku.

**Czas trwania:**  
**01.09.2012–09.09.2012**





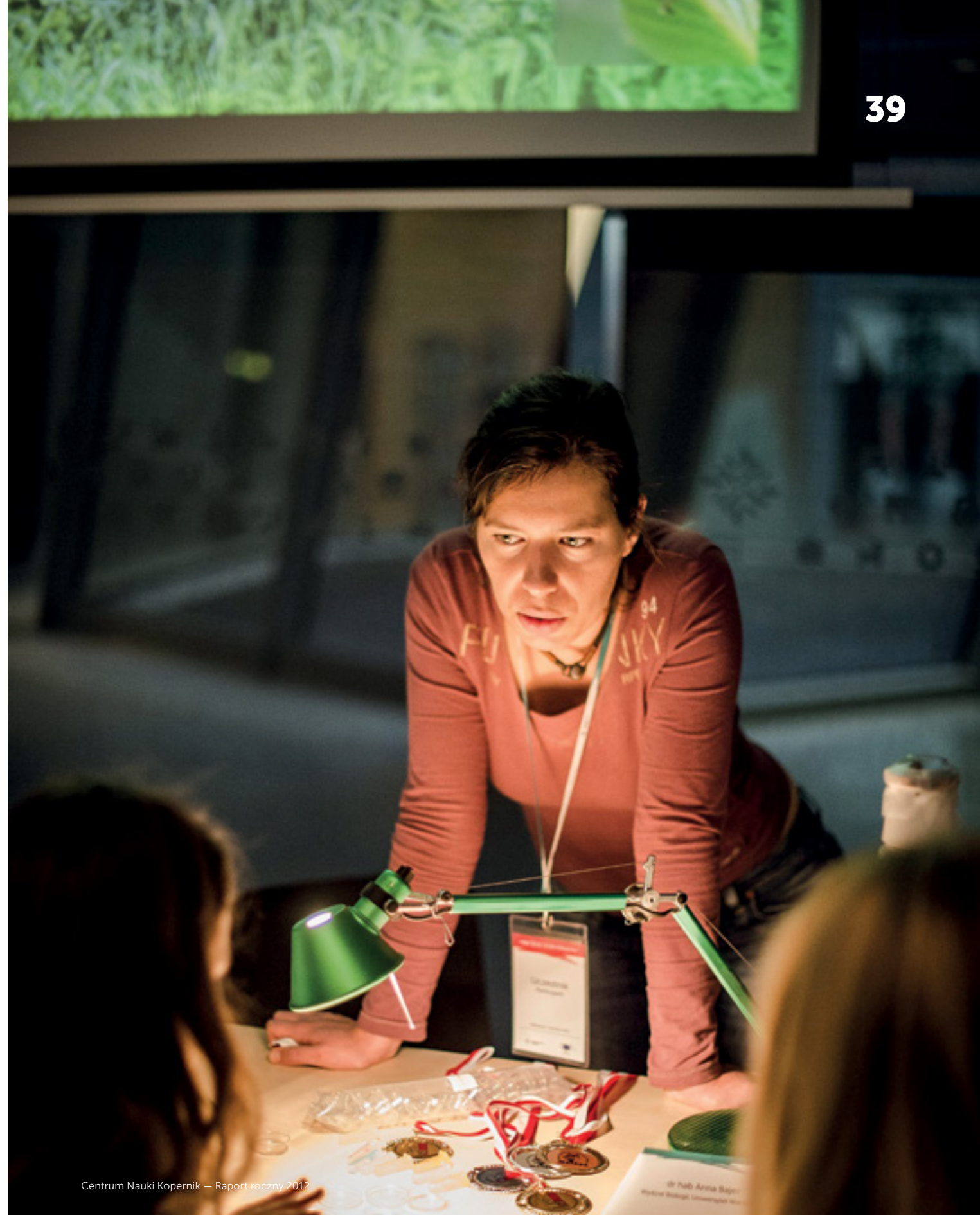
# Nauki ścisłe są dla dziewczyn!

Polska jako jedno z 27 państw członkowskich Unii Europejskiej bierze udział w trzyletniej kampanii prowadzonej przez Komisję Europejską „Science: It’s a girl thing!”. Ma ona przyczynić się do wzrostu zainteresowania dziewcząt naukami ścisłymi oraz zachęcenia kobiet do wyboru kariery naukowca. Nauka jest rodzaju żeńskiego! W końcu „Kopernik była kobietą”...

Wedle statystyk młodzi ludzie zazwyczaj podejmują zasadnicze decyzje dotyczące swojego

przyszłego zawodu w wieku od 13 do 17 lat. To etap, w którym albo wybiorą przedmioty ścisłe, albo z nich zrezygnują. 5 grudnia 2012 roku w Centrum Nauki Kopernik nastąpił dziewczyniński atak. Święto estrogenu. Udowadnialiśmy, że nauka to nie tylko starsi, nobliwi panowie w okularach. Łamaliśmy stereotypy o tradycyjnym podziale ścieżek kariery na typowo męskie i kobiece. Zaproszone przez nas przedstawicielki nauk ścisłych spotkały się podczas warsztatów z uczniami liceów z województwa mazowieckiego. Wykład wygłosiła **profesor Anja Anderson**, duńska astrofizyk z Instytutu Nielsa Bohra, zaprezentowała się także laureatka międzynarodowego konkursu dla naukowców FameLab – Monika Koperska.

Kobiety stanowią **ponad połowę** populacji studentów w Unii Europejskiej i **45%** wszystkich doktorantów, ale zaledwie **1/3** zawodowych naukowców



## Piknik Naukowy

**Jeden dzień w roku, w którym instytuty badawcze, uczelnie, laboratoria i pracownie pustoszeją. Naukowcy stają przed zwyczajnymi ludźmi, prawdziwą publicznością i tłumaczą jej trudne zagadnienia naukowe w sposób ciekawy, charyzmatyczny i inspirujący. Jak bardzo potrzebujemy siebie nawzajem, jak ogromna jest w ludziach potrzeba eksperymentowania i odkrywania świata, świadczą coroczne tłumy podczas Pikniku Naukowego – największej w Europie plenerowej imprezy popularyzującej naukę.**

16. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik odbył się 12 maja 2012 roku w parku im. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego w Warszawie.

Piknik Naukowy jak zwykle był znakomitą okazją do zaprezentowania nauki i jej popularyzatorów szerszemu audytorium. **Tym razem tematem przewodnim była energia.** Było to na tyle pojemne hasło, że bez trudu odnajdywał się w nim zarówno inżynier, jak i humanista. Publiczność mogła rozpętać burzę, na własnej dłoni poczuć energię powstającą podczas wybuchowej syntezy wody, a także obejrzeć symulację katastrofy powodziowej. W kopernikowym

namioocie samodzielnie budovaliśmy wiatraki oraz latarkę na magnes, uczyliśmy się krzesania ognia, bawiliśmy się w grę o fotosyntezie. Na scenie wystąpił Mark Lewney, czyli Doktor Rock z niepowtarzalnym koncertem gitarowym, podczas którego publiczność wysłuchała niezwykle wykładu o teorii superstrun i początku Wszechświata. Po tej dawce energetyzującej muzyki i fizyki Neil Kelso pokazał, jak można spacerować, a nawet odbyć podróż kosmiczną bez ruszania się z miejsca. Gwiazdą tegorocznej edycji Pikniku była popularyzatorka nauki Kari Byron, znana z programu „Prawda czy fasz – pogromcy mitów”.

Od roku 2012 zmianie uległa dotychczasowa struktura organizacyjna Pikniku. Obecnie tworzą ją: Zarząd, Komitet Honorowy jako organ doradczy Zarządu, Zespół Programowy oraz Zespół Organizacyjny. W **Zarządzie**, który stoi na czele Pikniku, zasiadli: prezes Zarządu Polskiego Radia Andrzej Siezieniewski oraz dyrektor Centrum Nauki Kopernik Robert Firmhofer. **Komitetowi Honorowemu**, którego skład będzie się corocznie zmieniać w nawiązaniu do tematu wiodącej imprezy, przewodzi pomysłodawca Pikniku Naukowego prof. Łukasz Turski z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN, przewodniczący Rady programowej CNK. W roku 2012 w Komitecie Honorowym zasiadli wybitni profesorowie: Zygmunt Kolenda,

Maciej Sadowski, Bogusław Smólski, Kazimierz Wójs, a także prof. Barbara Kurdycka – minister nauki i szkolnictwa wyższego. Szefem **Zespołu Programowego**, mającego oceniać merytoryczną wartość pokazów i ekspozycji, które będą zaprezentowane podczas Pikniku Naukowego, został dr hab. Konrad Bajer z Instytutu Geofizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Na czele **Zespołu Organizacyjnego** stoi Iwona Maksymowicz (CNK), w jego skład wchodzi przedstawiciele Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik.

---

**90 000** zwiedzających

---

blisko **200** instytucji z 17 krajów świata

---

**4** ha zajęł obszar miasteczka namiotowego

---

**89%** respondentów zadeklarowało chęć uczestnictwa w następnym pikniku

---

blisko **80%** respondentów stwierdziło, że pokazy na Pikniku przekonały ich, że nauka jest ciekawa (**82,1%** wskazań) oraz potrzebna społeczeństwu (**77,2%** wskazań)



## Piknik Naukowy za granicą

W zeszłym roku pierwsze Kluby Młodego Odkrywcy powstały w Gruzji, Rosji i Białorusi. Te wydarzenia utwierdziły nas w przekonaniu, że idea eksperymentowania jest uniwersalna i międzynarodowa. Cieszy nas, że wśród towarów eksportowych znalazł się także Piknik Naukowy. Stał się marką samą w sobie i coraz więcej zagranicznych partnerów, uznając Piknik za wzorcowy, zasięga u nas porad dotyczących tworzenia tego typu wydarzeń. Dzielimy się naszym know-how i pomagamy w organizacji. Tegoroczne osiągnięcia kolegów z Gruzji i Chorwacji pokazują, że Piknik Naukowy jest sprawdzonym przepisem na sukces.

**16 września w Zagrzebiu,** na terenie miejskiego parku Boćarski dom, odbył się pierwszy chorwacki Piknik Naukowy. W kilkunastu namiotach oraz na scenie prezentowali się przede wszystkim studenci z kół naukowych, naukowcy oraz znani chorwackiej publiczności popularyzatorzy nauki. W pobliskiej kawiarni odbywały się wystąpienia TEDxZagreb. Piknik odwiedziło około pięciu tysięcy osób. Do Zagrzebia pojechaliśmy z pokazem dotyczącym ciśnienia i odbyliśmy szereg spotkań z osobami zaangażowanymi w powstanie pierwszego chorwackiego centrum nauki.

**29 września w Tbilisi** odbył się pierwszy gruziński Piknik Naukowy. W parku Vake stanęło blisko pięćdziesiąt namiotów. Urządzili się w nich naukowcy reprezentujący wiele dziedzin wiedzy – od archeologii po fizykę. Ekipa Centrum Nauki Kopernik zajęła dwa namioty i przeżyła obłężenie zwiedzających. Animacjom przy stanowisku nie było końca, a na scenie prezentowaliśmy pokaz o ciśnieniu, przyjęty entuzjastycznie przez gruzińską publiczność. Mimo przedwyborczej gorączki (trwały w tym czasie wybory prezydenckie) pojawiło się około pięciu tysięcy zwiedzających. Piknik okazał się ogromnym sukcesem organizatorów z Uniwersytetu im. Ilii Czawczawadze, a także wszystkich pracujących w namiotach – bardzo uznanych naukowców, doktorantów oraz dwóch gruzińskich Klubów Młodego Odkrywcy.

СКАЖИ МНЕ и я забуду,  
 КАЖИ МНЕ, и я запомню,  
 ДАЙ МНЕ  
 ДЕЙСТВОВАТЬ  
 САМОМУ  
 "ИМУ"  
 = Конфуций =

## Wydarzenia

**Do Kopernika przychodzą wszyscy: od najmłodszych po seniorów. Ofertę programową projektujemy tak, aby każdy znalazł coś dla siebie. Działamy zgodnie z naszą misją, budząc ciekawość, emocje, zainteresowanie nauką. Często wtłoczeni w schematy i gotowe odpowiedzi – przestajemy dziwić się światu. My zachęcamy do zejścia z utartych ścieżek myślenia.**

Podczas **Weekendu dla Bardzo Dorosłych** (21 i 22 stycznia) wspólnie z seniorami udowodniliśmy, że nauka i ciekawość nie pytają o wiek. Z okazji Dnia Babci i Dziadka wszystkim osobom po 65. roku życia bezpłatnie udostępniliśmy wejście do Kopernika. Przygotowaliśmy warsztaty „Zmysłowo” prowadzone przez grupę projektową Wzorowo (zadaniem uczestników było wykonanie przedmiotu oddziałującego na zmysły, np. służącego do masażu), proponowaliśmy zwiedzanie wystaw z animatorem lub samodzielnie, wizytę w Teatrze Robotycznym, a także

zachęcaliśmy do wystąpienia wykładu specjalisty ds. gerontologii o tym, „Jak zadbać o siebie zimą”. 2012: odwiedziło nas ponad 2600 seniorów.

Do udziału w bezpłatnych **warsztatach projektowania „Weź Stońce na warsztaty”** zaprosiliśmy 10 osób z różnych stron Polski, które zakwalifikowaliśmy na podstawie przesłanych wcześniej prac (zgłoszenia zbieraliśmy do końca lutego). Wśród uczestników znaleźli się studenci projektowania i architektury. Pracowali w pięciu zespołach, ich zadaniem było opracowanie zabawki edukacyjnej, która w jakiś sposób nawiązywałaby do Stońca. Było to niezwykle spotkanie młodych twórców i pracowników Kopernika: od designerów, pomysłodawców wystaw po konstruktorów, najlepszych fachowców naszego świetnie wyposażonego warsztatu. Prototypy eksponatów powstałe w czasie warsztatów zostaną zaprezentowane podczas

przyszłorocznej konferencji Interakcja – Integracja.

**Festiwal Kultury Piłkarskiej: ETNO 2012** powstał, by świadomie, refleksyjnie i twórczo przeżyć mistrzostwa Euro 2012. Fenomenowi piłkarskiej gorączki postanowiliśmy przyjrzeć się z kulturowego punktu widzenia. Festiwal przygotowaliśmy we współpracy z pasjonatami kinematografii, antropologii kulturowej i futbolu zrzeszonymi w Fundacji Animacja, którzy opracowali koncepcję tego przedsięwzięcia i pozyskali kilka nagradzanych na światowych festiwalach filmów inspirowanych futbolem. W programie były także spotkania z etnologami, międzynarodowy konkurs designu piłkarskiego oraz warsztaty konstruowania papierowych piłkarzy przygotowanych specjalnie na ETNO przez słynnego projektanta Tougui. Festiwal trwał od 14 do 17 czerwca i zrealizowany został dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy.



Drugi rok z rzędu zaprosiliśmy do wspólnego świętowania **Lata w parku**. Przez wszystkie weekendy lipca i sierpnia w Parku Odkrywców odbywały się wyjątkowe spotkania z naturą, sztuką i nauką. Organizowaliśmy poświęcone czterem żywiołom zajęcia w plenerowych laboratoriach Kopernika, zapraszaliśmy do udziału w warsztatach rytmicznych, zajęciach z tai-chi, pilatesu, obserwowaliśmy gwiazdy przez teleskop, słuchaliśmy muzyki, wypożyczaliśmy książki, leżaki i zwyczajnie wypoczywaliśmy. Wszystkie zajęcia były bezpłatne. 2012: z oferty Lata w Parku skorzystało ponad 3000 osób.

**Smutek tropików, czyli kino letnie.** Nazwę tegorocznego cyklu filmowego zaczerpnęliśmy z tytułu jednego z najważniejszych esejów XX wieku autorstwa francuskiego antropologa Claude'a Lévi-Straussa. Przeglądaliśmy się innym kulturom, zadawaliśmy pytania o początek człowieczeństwa, o potrzebę rytuałów, inicjację, tabu,

mity i płęć kultury. Projekcje filmowe poprzedzane były spotkaniami i rozmowami z wybitnymi specjalistami w dziedzinie antropologii kulturowej i etnologii. Podobnie jak w roku ubiegłym udział w seansach był bezpłatny. Plenerową salę kinową stanowił Park Odkrywców, w razie niepogody przenosiliśmy się do środka budynku. Cotygodniowe projekcje trwały od lipca do sierpnia. 2012: 8 filmów, blisko 2500 widzów.

Na **XVI Festiwal Nauki** (22–30 września) wkroczyliśmy tanecznym krokiem, a wszystkie spotkania zdominowała muzyka. Rozpoczęliśmy imprezą Silent Chemical Disco, podczas której na jedną noc zamieniliśmy się w klub peten... pierwiastków chemicznych. Zainspirowani tablicą Mendelejewa imprezowicze przebrani za pierwiastki chemiczne, w bezprzewodowych słuchawkach na uszach, bawili się do setów DJskich. Zorganizowaliśmy cykl spotkań dotyczący muzyki i jej związków z filozofią i matematyką.

Sprawdzaliśmy, jak muzyka może wpływać na nasz nastrój i jak wyglądają kulisy stuchowiska radiowego. Zaproponowaliśmy muzyczny pokaz Michaela Bradkego „Sounding Numbers Show”. Nasz gość za pomocą własnych dłoni, stóp i głosu udowodnił, że muzykę nosimy w sobie. Z najmłodszymi tworzyliśmy instrumenty... z marchewek, szukaliśmy dźwięków w pudle rezonansowym oraz misach tybetańskich. 2012: około 2000 uczestników Festiwalu Nauki.

**Warsztaty Familijne** to cieszące się dużym powodzeniem zajęcia przygotowane specjalnie dla dzieci w wieku 5–8 lat oraz ich opiekunów, którzy wspólnie przeprowadzają doświadczenia, testują, szukają odpowiedzi na trudne pytania. W tym roku zaproponowaliśmy pięć tematów. Zastanawialiśmy się dlaczego płaczą przy obieraniu cebuli, a ciasto rośnie jak na drożdżach. Skąd się bierze woda w rurach i prąd w gniazdku? Tropiliśmy także dinozaury. Po zakończeniu zajęć uczestnicy zabierali

do domu materiały zawierające informacje, które nie tylko uzupełniły to, co zostało powiedziane podczas warsztatów, ale też umożliwiały przeprowadzenie kolejnych doświadczeń w domu. 2012: 4895 uczestników (w tym 2459 dorosłych i 2436 dzieci).

Na naszą wystawę objazdową **Eksperymentuj!** składa się ponad dwadzieścia eksponatów w całości skonstruowanych przez kopernikowskie warsztaty. W roku 2011 Eksperymentuj! zostało włączone do oferty komercyjnej, jednak nadal realizuje zadania programowe (5 darmowych wyjazdów rocznie). Wystawa wyjeżdżała 35 razy. Obejrzało ją blisko 30 000 osób.

#### Wzięliśmy udział w:

akcji **Zima w mieście i Lato w mieście** (w styczniu, lipcu i sierpniu), gdy udostępniłyśmy w sumie 3600 bezpłatnych wejściówek dla dzieci.

**Nocy Muzeów** (19 maja), gdy bezpłatnie udostępniłyśmy nasze wystawy oraz zajęcia w laboratoriach. Nocne zwiedzanie Kopernika urozmaicały teleskopowe obserwacje nieba prowadzone z patio przed planetarium. W samym Niebie Kopernika można było obejrzeć wiosenną odświeżoną pokaz *Nieba nad Warszawą*. Tym, którzy woleli domowe zacisze, zaproponowaliśmy transmisję na żywo z wyborów naukowego idola, czyli finału konkursu FameLab. Podczas Nocy Muzeów Kopernika zwiedziło 3500 osób, zaś seanse w Niebie Kopernika obejrzało 1300 widzów.







# Współpraca z nauczycielami

**Współpraca ze środowiskiem edukacyjnym to jeden z priorytetów naszej działalności. Zależy nam, aby Kopernik był dla nauczycieli i edukatorów miejscem inspirującym. Staramy się wychodzić naprzeciw zgłaszanym potrzebom i propozycjom. Nie stajemy w opozycji wobec szkolnej praktyki, lecz staramy się ją uzupełnić, tworząc przestrzeń sprzyjającą doświadczeniu, rozwijaniu samodzielności, wyobraźni i zainteresowań. Nasza dwuletnia współpraca z nauczycielami pokazała już, jak wiele możemy wspólnie zrobić.**

**Nauczycielskie Popołudnia z Kopernikiem** to program cyklicznych spotkań adresowany szczególnie do tych nauczycieli, którzy jeszcze nie byli w Centrum, a chcieliby zapoznać się z naszą ofertą, bezpłatnie obejrzyć wystawy, porozmawiać z animatorami oraz pracownikami Kopernika, a także podyskutować we własnym gronie o możliwościach, jakie otwiera przed nimi zwiedzanie Centrum Nauki Kopernik. W trakcie spotkań prezentujemy nie tylko wystawy, ale również wybrane elementy oferty, w tym warsztaty, konferencje, a także

inne działania edukacyjne. 2012: 33 Nauczycielskie Popołudnia z Kopernikiem. 641 uczestników z całej Polski. 89,9% z nich zadeklarowało zainteresowanie udziałem w kolejnych spotkaniach z nauczycielami. 83,6% uznało, że wykorzysta w swojej pracy zawodowej zdobytą w Koperniku wiedzę i umiejętności.

W trakcie **Warsztatów w przestrzeni wystaw** uczestnicy z pomocą animatorów poznają wybrane eksponaty i wspólnie tworzą własne materiały edukacyjne, dzięki którym możliwe staje się wykorzystanie wizyty w Koperniku w toku edukacji szkolnej. W tej formule nauczyciele biorą aktywny udział w budowaniu bazy dobrych praktyk korzystania z oferty Centrum, która służy nie tylko uczestnikom warsztatów, ale też wszystkim chcącym przyjechać do Kopernika ze swoimi podopiecznymi. W zależności od konkretnej edycji warsztatów, zajęcia adresowane są do ogółu nauczycieli (bez wyraźnych podziałów na przedmioty lub poziomy nauczania) albo do wybranych, specyficznych grup (np. nauczycieli wychowania przedszkolnego, nauczycieli przedmiotów technicznych, przyrody, nauczycieli przedmiotów przyrodniczych w gimnazjach itd.). 2012: 10 warsztatów: dla nauczycieli edukacji przedszkolnej (1), wczesnoszkolnej (1), przedmiotów zawodowych (1), przedmiotów humanistycznych (1), matematyki

(4), warsztaty na temat mózgu (1), fizyczno-muzyczne w przestrzeni wystawy czasowej „Wszystko gra!” (1). W warsztatach wzięło udział 235 nauczycieli.

**Warsztaty z zestawem edukacyjnym.** Centrum Nauki Kopernik przygotowuje zestawy edukacyjne (tzw. pudełka), wspomagające nauczanie na różnych poziomach kształcenia. Zestaw zawiera na ogół kilkanaście elementów, które można łączyć w rozmaite kombinacje umożliwiające przeprowadzenie doświadczeń, pokazów lub zajęć lekcyjnych. Adresatami zestawów są oczywiście uczniowie, ale bezpośrednimi beneficjentami nauczyciele ze szkoły, do której dociera pudełko. Jest bowiem ono zaprojektowane w taki sposób, że może być wykorzystywane przez nauczycieli różnych przedmiotów, nie tylko przyrody, fizyki lub chemii, ale również matematyki czy historii. Działania w ramach zestawu powiązane są najczęściej pewną wspólną ideą, jednym tematem. Nieodłączną częścią zestawu edukacyjnego są organizowane przez Kopernika warsztaty pozwalające na zapoznanie się z zawartością pudełka. Uczestnicy ćwiczą samodzielne wykonywanie doświadczeń, a także pracują nad własnymi pomysłami na wykorzystanie zestawu. W ramach cyklu GENesis przygotowaliśmy specjalny zestaw „Biotechnologia”. Nasze akcesoria pozwalały wyhodować kwiaty metodą aeroponiczną



(czyli bez wody i podłoża stałego), przygotowac syntetyczny kawior, a także sięgnąć do najstarszych biotechnologicznych procesów wykorzystywanych przy produkcji sera i piwa imbirowego. 2012: w bezpłatnych warsztatach z zestawem edukacyjnym wzięło udział 199 nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ideą **I Festiwalu Młodych Naukowców E(x)plory** było wspieranie młodych polskich naukowców w realizacji innowacyjnych projektów naukowych i ich promocji na arenie międzynarodowej. Równorzędnym celem była promocja firm opartych na innowacyjnych technologiach oraz umożliwienie im współpracy z młodymi talentami. Festiwal współorganizowali Fundacja Zaawansowanych Technologii, Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci oraz Centrum Nauki Kopernik, których wspierali Partnerzy strategiczni, Intel oraz Fundacja Orange. Podczas festiwalu uczniowie i studenci zaprezentowali swoje projekty badawcze, a autorzy najciekawszych otrzymali nagrody. Laureaci będą reprezentować Polskę na 24. Konkursie Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej (EU Contest for Young Scientists – EUCYS). To najtrudniejszy na świecie i najbardziej prestiżowy wśród konkursów tego typu. W Festiwalu wzięli także udział nasi kopernikowi ambasadorzy. Z całej Polski zjechały do

nas Kluby Młodego Odkrywcy. I Festiwal E(x)plory miał miejsce w dniach 17–18 marca 2012 roku.

Jak uczyć astronomii? Jak zachęcać młodzież do zainteresowania się tą dziedziną nauki? Na te tematy można było porozmawiać podczas tegorocznego **Letniego seminarium Warsa i Sawy**, zorganizowanego już po raz drugi przez Centrum Nauki Kopernik i Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES). Program Wars i Sawa to system wspierania uzdolnionych dzieci powstały z inicjatywy Biura Edukacji m.st. Warszawy. Do Centrum przybyło 150 liderów programu – nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Spotkanie zainaugurował wykład astrofizyka dr. Stanisława Bajtlika pt. „Czy istnieje życie poza Ziemią”. Nauczyciele obejrzeni pokazy w planetarium i wzięli udział w panelu dyskusyjnym „Bliskie spotkania III stopnia. Letnie seminarium Warsa i Sawy odbyło się 18 maja 2012 roku.

**I Wakacyjna Akademia Matematyczna** była pierwszą edycją wspólnego przedsięwzięcia Centrum Nauki Kopernik oraz Warszawskiego Centrum Inicjatyw Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES), przeznaczonego dla nauczycieli matematyki z warszawskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Była to

wyjątkowa okazja do twórczego spotkania nauczycieli i naukowców. Program obejmował wykłady: prof. Łukasza Turskiego, prof. Marka Kordosa oraz prof. Wacława Zawadowskiego. Podczas warsztatów nauczyciele poszukiwali matematyki wśród kopernikowych eksponatów. I Wakacyjna Akademia Matematyczna miała miejsce w dniach 2–4 lipca 2012 roku.

---

**450 881** sprzedanych biletów grupowych

---

**75%** odwiedzających nas grup zorganizowanych stanowią wycieczki szkolne

**Struktura wycieczek szkolnych:**

**55,6%** grupy ze szkół podstawowych

**31,9%** grupy ze szkół gimnazjalnych

**12,5%** grupy ze szkół ponadgimnazjalnych

---

**2294** nauczycieli skorzystało z naszych warsztatów, spotkań i konferencji

# Konferencja Pokazać – Przekazać

Jesteśmy miejscem doświadczeń, wymiany opinii, dyskusji, eksperymentowania. Nowego myślenia. Także o szkole.

Kulminacyjnym punktem każdego sezonu działań nauczycielskich w Koperniku jest ogólnopolska konferencja „Pokazać – Przekazać”. Odbywa się corocznie pod koniec sierpnia, a każda edycja poświęcona jest osobnemu, ważnemu tematowi z zakresu edukacji. Spotykamy się podczas warsztatów, dyskusji panelowych, pokazów naukowych i wykładów prowadzonych przez wybitnych naukowców. Cieszy nas, że grono zaangażowanych nauczycieli rośnie z roku na rok, a Kopernik postrzegany jest jako przyjazne miejsce gwarantujące uczestnikom możliwość nieskrępowanego wyrażania własnych poglądów.

Szacuje się, że zasoby informacyjne świata podwajają się obecnie w czasie krótszym niż rok. Żyjemy w epoce błyskawicznych zmian, a wiedza i rozwój technologiczny osiągnęły niezwykle wysokie stadium zaawansowania. W jaki sposób dopasować model edukacji do współczesnych realiów? Czy zmiana w szkole jest wymuszona, czy wypytwa

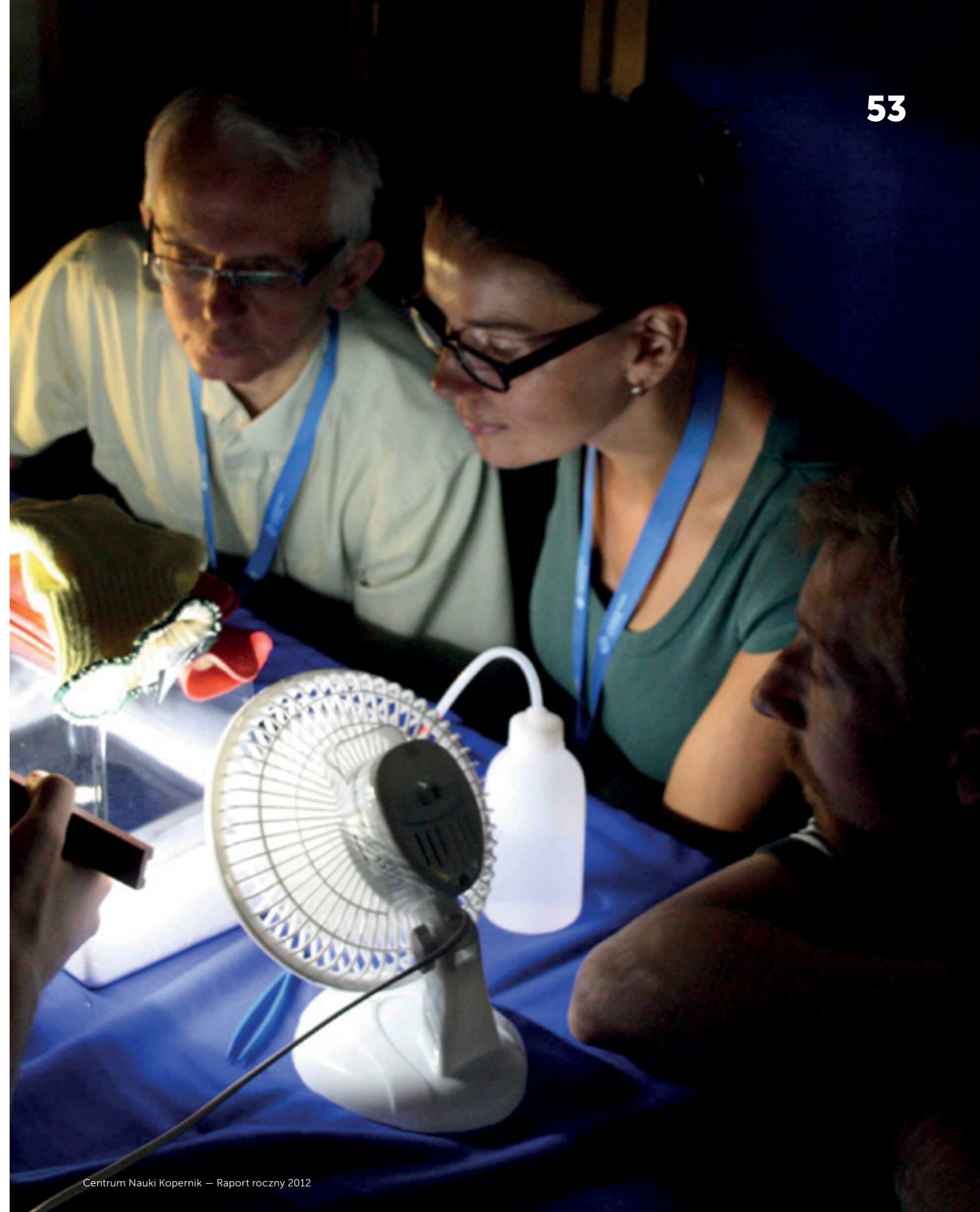
z oddolnych potrzeb środowiska edukacyjnego? Czy modyfikacje mogą być przeprowadzone w sposób harmonijny, czy też z założenia zawierają w sobie rewolucyjny pierwiastek? Jak w obliczu zmian redefiniuje się rola nauczyciela? **To właśnie zmiana stanowiła temat tegorocznej konferencji „Pokazać – Przekazać”.**

Do wygłoszenia wykładów zaprosiliśmy znakomitych naukowców: prof. dr. hab. Łukasza A. Turskiego oraz prof. dr. hab. Tomasza Szkudlarka. Uczestnicy brali udział w sesjach dyskusyjnych poświęconych współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi, zagadnieniom funkcjonowania technologii informatycznych w szkole i ich wpływie na jakość edukacji. Dyskutowaliśmy o skutkach i szansach, jakie niesie niż demograficzny oraz przyjrzeliliśmy się rozwojowi edukacji nieformalnej, pozaszkolnej i „homeschoolingu”. W programie konferencji znalazły się także warsztaty psychologiczne i twórczego myślenia, pokazy w planetarium, spektakl w Teatrze Robotycznym, zwiedzanie wystaw i zajęcia w kopernikowych laboratoriach.

**Czas trwania:**  
**24.08.2012–25.08.2012**

**223** uczestników

W panelach dyskusyjnych wzięli udział przedstawiciele **20** instytucji i organizacji z sektora rządowego i pozarządowego.



# Program Klubów Młodego Odkrywcy

**Nauka to przede wszystkim umiejętność wątpienia i stawiania pytań. Niczego nie przyjmować na wiarę, sprawdzać, kwestionować, nie bać się porażki. To podstawowe cechy badacza. Na tej idei opiera się Kopernik. Po to zbudowaliśmy nasze wystawy. Jednak również bez drogiego sprzętu, urządzeń i odczynników realizuje się nasza filozofia. Istnienie Klubów Młodego Odkrywcy udowadnia, że eksperymentować można wszędzie, a ciekawość to stan umysłu.**

Koordynowany przez Kopernika program Klubów Młodego Odkrywcy skierowany jest do dzieci i młodzieży w każdym wieku. Niegdyś był programem ogólnopolskim, obecnie międzynarodowym (mamy już kluby w Gruzji, Rosji, na Białorusi). Pod opieką nauczycieli i edukatorów młodzi odkrywcy przeprowadzają eksperymenty i badania naukowe. Kluczowe jest podejście, w którym nie podaje się gotowych rozwiązań, lecz zachęca do samodzielności. Nie jest to łatwe zadanie, ponieważ wymaga od dorosłego wyjścia z roli eksperta

i pozwolenia podopiecznym na pomyłki.

W klubach można sprawdzać różne hipotezy, wszak metoda badawcza nie zna pojęcia błędu. Odkrywczy mogą korzystać z bazy sprawdzonych scenariuszy doświadczeń, wymieniać się pomysłami, organizować wspólne projekty. Regularnie organizujemy warsztaty z metodyki Klubów Młodego Odkrywcy dla osób zainteresowanych ich założeniem. W tym roku w szkoleniach stacjonarnych wzięło udział 370 osób, dla 170 zorganizowaliśmy warsztaty poza naszą siedzibą. Niebawem cieszy nas, że z roku na rok KMO przybywa. W 2012 roku otworzyło się 61 nowych klubów (ich liczba zwiększyła się ze 125 do 186)!

Po raz pierwszy w historii programu spotkaliśmy się w tak szerokim gronie opiekunów klubów z Polski i zagranicy. Celem **I Międzynarodowego Forum KMO** była wymiana doświadczeń, nawiązanie wzajemnych relacji pomiędzy klubami i ułtwienie powstawania lokalnych sieci i inicjatyw. Zjazd uroczystie otworzył wiceminister edukacji Mirosław Sielatycki. Wykład inauguracyjny („Nie tylko umysł: nauka drogą rozwoju osobowości”) wygłosił **dr Oved Kedem** z izraelskiego Instytutu Nauki Weizmanna. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach doskonalących umiejętność aktywnej pracy

z młodzieżą i dyskusjach dotyczących planów na przyszłość. Odwiedzili nasze wystawy, planetarium i Teatr Robotyczny. W Forum wzięło udział 82 opiekunów z Polski, oraz 8 z Gruzji, Białorusi i Rosji. Gościem specjalnym był piętnastoosobowy gruziński Klub Młodego Odkrywcy ze wsi Wariani, położonej tuż przy granicy z Osetią. Dzieci (wraz ze swymi warszawskimi rówieśnikami) wzięły udział w warsztatach oraz wspólnie ze zwiedzającymi Kopernika prowadziły eksperymenty naukowe.

---

**Czas trwania:**  
**11.10.2012–12.10.2012**

---

Od maja 2012 roku program Klubów Młodego Odkrywcy jest wspierany finansowo przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, a 18 czerwca podpisaliśmy Porozumienie o Partnerstwie. Jest ono deklaracją woli ze strony CNK rozwijania metodologii i programu Klubów Młodego Odkrywcy oraz promocji idei KMO na terenie Polski i za granicą, a także deklaracją woli ze strony PAFW systematycznego finansowego wspierania Centrum w realizacji tych zadań. Obie strony postanowiły prowadzić wspólne przedsięwzięcia w zakresie realizowania programu KMO, uznając się oficjalnie za partnerów.





**Inspirowanie i wspieranie lokalnych oraz regionalnych inicjatyw, a także tworzenie sieci podmiotów współpracujących z Kopernikiem są jednym z naszych celów strategicznych. Mamy opinię jednego z najciekawszych i najbardziej innowacyjnych ośrodków na świecie. Ten rok pokazał także, iż staliśmy się punktem odniesienia dla innych. To dla nas ogromne wyróżnienie i równocześnie istotny obowiązek. Twórcy powstających centrów nauki i innych instytucji edukacyjnych, przedstawiciele samorządów lokalnych i uniwersytetów korzystają z naszych konsultacji, a my za swoją powinność traktujemy dzielenie się wiedzą i doświadczeniem. Jesteśmy aktywnym uczestnikiem światowego ruchu centrów nauki (m.in. jako członek Europejskiej Sieci Centrów i Muzeów Nauki ECSITE i Europejskiego Stowarzyszenia Wydarzeń Naukowych EUSEA) i staramy się budować pomosty pomiędzy środowiskami ze wschodu i zachodu Europy. Staramy się budować pomosty pomiędzy środowiskami ze Wschodu i Zachodu Europy. W 2012 roku podejmowaliśmy wizyty z Polski, Rosji, Białorusi czy Ukrainy, ale także m.in. ze Szwecji, Finlandii, Niemiec, Chorwacji.**

### Interakcja – Integracja

Organizowana przez nas konferencja jest spotkaniem osób zajmujących się komunikacją naukową w Polsce, przede wszystkim twórców centrów nauki i wystaw interaktywnych oraz planetariów. Spotkanie służyć ma określeniu roli społecznej centrów nauki, wymianie doświadczeń i realizacji wspólnych projektów w dziedzinie nowoczesnej edukacji. Wśród uczestników IV edycji Interakcji – Integracji byli przedstawiciele instytucji już działających, ośrodków w trakcie realizacji, jak i entuzjaści komunikacji naukowej, którzy dopiero zabiegają o powstanie nowych placówek. Reprezentowali oni instytucje kultury, organizacje pozarządowe, firmy i samorządy lokalne. W tym roku uczestnicy spotkania wymieniali się doświadczeniami m.in. na temat współpracy centrów nauki z nauczycielami, sponsorami i mediami lokalnymi. Zwiedzali wystawy, oceniali interaktywne eksponaty i wzięli udział w pokazie w planetarium Nieba Kopernika. Ważnym punktem programu konferencji była dyskusja nad zasadami stworzenia organizacji polskich centrów nauki. Uczestnicy zapoznali się z propozycją celów takiego zrzeszenia i możliwą formą prawną. Wybrano komitet inicjujący, którego zadaniem będzie dokładne opracowanie celów i zasad funkcjonowania organizacji. Podczas otwarcia konferencji

prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego, zapowiedziała przygotowanie ministerialnego konkursu finansującego centra nauki w Polsce. W spotkaniu (w dniach 7–8 marca) wzięło udział 150 osób z 31 miast Polski.

### Wizyta studyjna Rosjan

Kilkunastu muzealników z Rosji gościło u nas (w dniach 11–17 maja) na wizycie studyjnej. Byli wśród nich zarówno przedstawiciele moskiewskiego Muzeum Darwina, jak i pracownicy lokalnych muzeów przyrodniczych z najdalszych zakątków Syberii. W ciągu siedmiu dni nasi goście uczestniczyli m.in. w Pikniku Naukowym, Warsztatach Familijnych i oglądali pokazy animatorów. Brali także udział w szkoleniach z projektowania wystaw oraz pracy metodami Klubów Młodego Odkrywcy. Przygotowaliśmy dla nich prezentacje dotyczące naszej codziennej pracy: od marketingu i sponsoringu, po działalność operacyjną i administracyjną oraz współpracę z mediami. Wizyta była ważnym wydarzeniem w budowaniu współpracy między Kopernikiem a środowiskiem rosyjskich muzeów i centrów nauki. W jej wyniku przy Muzeum Historii Przemysłowej Pietrozawodska powstał pierwszy rosyjski Klub Młodego Odkrywcy, a przedstawiciele Muzeum Dinozaurów z Błagowieszczeńska

i tworzonego w podmoskiewskim Troicku centrum nauki zaprezentują się na przyszłorocznym Pikniku Naukowym w Warszawie.

### Wizyta Gruzinów

We wrześniu we współpracy z Fundacją Partners Polska w ramach projektu „Naukowcy i nauczyciele. Polsko-gruzińska współpraca na rzecz rozwoju edukacji w Gruzji” gościliśmy siedmiu gruzińskich naukowców i komunikatorów nauki. Celem szkolenia było wsparcie uczestników w rozwijaniu działalności zwiększającej zainteresowanie przedmiotami przyrodniczymi wśród młodzieży.

### Projekty europejskie, w których bierzemy udział:

**KiiCS (Knowledge Incubation in Innovation and Creation for Science)** to trzyletni program finansowany przez Komisję Europejską, a realizowany przez Europejską Sieć Centrów i Muzeów Nauki ECSITE. Inkubatory powstaną w 9 europejskich miastach. Stworzą je centra nauki, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i galerie sztuki. Każda z instytucji zajmie się nieco inną problematyką. Temat, który podejmuje Centrum Nauki Kopernik, to Zdrowe Miasto – będziemy tworzyć projekty mające na celu polepszenie jakości życia mieszkańców Warszawy.

Na rok 2013 planujemy warsztaty „Uzdrowisko Warszawa”.

Biologia syntetyczna to szybko rozwijająca się dyscyplina naukowa, polegająca na projektowaniu i tworzeniu sztucznych systemów biologicznych wzorowanych na naturalnych. Dzięki temu można tworzyć nowe leki, tworzywa i materiały lub biopaliwa. W 2012 roku przystąpiliśmy do europejskiego projektu **RRI In Synthetic Biology (Responsible Research and Innovation in Synthetic Biology)**.

Projekt **PLACES (Platform of Local Authorities and Communicators Engaged in Science)** to platforma europejskich miast, centrów oraz muzeów nauki i techniki oraz innych organizatorów wydarzeń naukowych, mających doświadczenie na polu komunikacji naukowej. Projekt firmowany jest przez konsorcjum kilku europejskich

organizacji działających w dziedzinie komunikacji naukowej, na których czele stoją ECSITE oraz EUSCEA. Celem projektu jest stworzenie, zebranie i rozwinięcie najlepszych praktyk dotyczących działań z dziedziny komunikacji naukowej oraz rozpropagowanie ich w innych europejskich miastach. W wyniku przedsięwzięcia powstanie model Europejskiego Miasta Kultury Naukowej – miasta życzliwego nauce. W projekcie bierze udział około 90 miast i regionów z 34 krajów (z Polski: Warszawa, Białystok i Wrocław). Centrum Nauki Kopernik uczestniczy w PLACES, tworząc lokalną sieć razem z dwoma warszawskimi partnerami: miastem st. Warszawa i Festiwałem Nauki.

„**Science: It’s a girl thing!**” to trzyletnia kampania prowadzona przez Komisję Europejską. Więcej na ten temat na stronie 38.



## Współpraca lokalna i międzynarodowa

Obecność Kopernika na arenie międzynarodowej była wyraźnie widoczna w działalności organizacji zajmujących się komunikacją naukową. Jesteśmy aktywnym uczestnikiem światowego ruchu centrów nauki. Dyrektor Robert Firmhofer jako prezes zarządu Europejskiej Sieci Centrów i Muzeów Nauki ECSITE jest reprezentantem Europy w Komitecie Programowym (International Program Committee) 7. Światowego Szczytu Centrów Nauki.

Nasz dyrektor jest przedstawicielem środowiska centrów nauki podczas licznych spotkań, wywiadów i konferencji w Polsce i na świecie.



## Sponsorzy

Nasza współpraca ze sponsorami to unikatowe połączenie innowacyjności biznesu z autorytetem Kopernika w zakresie edukacji i komunikacji naukowej. Firmy włączają się w realizację działań w zakresie rozwoju naszych wystaw, programów i warsztatów dla zwiedzających. Największe na polskim rynku firmy nie tylko wspierają Kopernika finansowo, lecz również współtworzą z nami elementy działań programowych, dostarczając wiedzy, pomysłów i technologii do wspólnych projektów. Także w tym roku udało nam się wspólnie ze sponsorami przygotować interesujące działania.

Z naszym partnerem strategicznym, firmą **Samsung Electronics Polska**, która jest z nami od początku naszej działalności w budynku, organizowaliśmy Dzień Robotyki, a na otwarcie wystawy „Wszystko gra!” wystu- chaliśmy przygotowanego przez Samsung unikatowego koncertu na tabletach.

Planetarium Niebo Kopernika od samego początku wspierane jest przez **PKO BP**, który współ- finansuje produkcję pokazów do planetarium.

Z jednym z naszych partnerów wspierających – **Plusem** – przygotowaliśmy przewodnik po Koperniku (w formie aplikacji na telefony komórkowe), zaś z drugim partnerem – firmą **RWE**, stworzyliśmy projekt dla szkół, bazujący na zestawie edukacyjnym z pomysłami na doświadczenia dotyczące energii.

Z firmą **BASF** wspólnie rozwijamy program laboratorium chemicznego, zaś z firmą **Polpharma** dwa razy do roku organizujemy na terenie galerii warsztaty poświęcone tematyce zdrowotnej.

Założeniem misji Samsung jest wspieranie najważniejszych placówek kulturalnych w Polsce – muzeów i centrów sztuki. Poprzez dostarczanie możliwości jakie stwarzają nowe technologie i łączenie ich z tradycjami i dziedzictwem polskiej kultury, Samsung wspiera prezentowanie sztuki w niecodzienny sposób oraz buduje wizerunek marki nowoczesnej, zaangażowanej w życie konsumentów, a także wychodzącej naprzeciw nowym oczekiwaniom swoich klientów. Samsung współpracuje z Centrum Nauki Kopernik od chwili jego powstania w listopadzie 2010 roku. Ogromne zainteresowanie Centrum i ilość odwiedzających jest dowodem na chęć obcowania z nauką w zupełnie nowy, zaskakujący ale też bliski odbiorcy sposób.

– Daniel Chung, prezes Samsung Electronics Polska



Partner Strategiczny CNK



Partnerzy Wspierający CNK



Planetarium wspiera



Wyłączny Partner  
Laboratorium chemicznego



Partnerzy Stanowiskowi





Działalność Centrum Konferencyjne Kopernik jest ściśle powiązana z misją i wartościami Centrum Nauki Kopernik. Naszymi kontrahentami są instytucje i firmy, które cechuje odwaga myślenia, pasja i poczucie odpowiedzialności.

Cieszy nas, że klienci są na tyle zadowoleni z naszej profesjonalnej organizacji i zaangażowania, że chcą do nas wracać, a nasz grafik wypełniony jest w stu procentach. Staliśmy się prestiżowym miejscem do organizacji wielu ważnych wydarzeń politycznych, gospodarczych, naukowych, technologicznych i społecznych.

### Wybrane wydarzenia roku 2012:

Forum Gospodarcze Polska – Francja (z wizytą prezydenta Francji, **François Hollande’a**)

Kongres Innowacyjnej Gospodarki

inauguracja programu Polsko-Norweskiej Współpracy Badawczej

uroczysta wymiana umowy między Rządem RP i **Europejską Agencją Kosmiczną** w sprawie przystąpienia Polski do ESA

targi CSR organizowane przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu

spotkania z udziałem rektorów uczelni chińskich i polskich oraz przedstawicieli świata nauki

---

w 2012 roku odbyło się **128** imprez komercyjnych

---

wzięto w nich udział **21 100** osób



## Media

Przekaz medialny przedstawia Kopernika jako atrakcyjną i aktywną przestrzeń edukacji, inspiracji, czasu wolnego. W mediach Centrum Nauki Kopernik posiada ugruntowany już wizerunek instytucji eksperckiej, pełniącej rolę rzecznika popularyzacji nauki i badań naukowych.

W tym roku nasi pracownicy często komentowali interesujące zjawiska naukowe (zwłaszcza astronomiczne i fizyczne). Publikacje, których głównym tematem był Kopernik, ukazywały się w mediach ogólnopolskich, stołecznych i lokalnych innych regionów. Były to artykuły w gazetach i w Internecie, relacje telewizyjne i radiowe. Zdecydowana większość publikacji była pozytywna.

Do naszych odbiorców docieraliśmy również pośrednictwem Internetu. Na bieżąco informowaliśmy publiczność o naszych działaniach, transmitowaliśmy na żywo ważne wydarzenia i pisaliśmy o nauce. Byliśmy także aktywni w serwisach społecznościowych facebook.com i youtube.com. Liczba fanów naszego głównego profilu facebookowego zwiększyła się w tym roku o blisko 20 000 użytkowników.

---

**9000** publikacji w mediach

---

**1 279 212** wejść na stronę [www.kopernik.org.pl](http://www.kopernik.org.pl)

---

**192 970** wejść na stronę [www.niebokopernika.pl](http://www.niebokopernika.pl)

---

**30 260** wejść na stronę FameLab

---

**45 910** fanów Centrum Nauki Kopernik na Facebooku

---

**7402** fanów planetarium Niebo Kopernika na Facebooku



**Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski** dla dyrektora Centrum Nauki Kopernik Roberta Firmhofera „za wybitne zasługi w działalności na rzecz popularyzacji nauki w Polsce i na świecie, za wspieranie międzynarodowej współpracy naukowej”

tytuł **Przyjaciela Szkoty 2012** dla Centrum Nauki Kopernik przyznany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i tygodnik „Głos Nauczycielski”

**Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** dla Centrum Nauki Kopernik za najlepszy obiekt dla celów kultury w II edycji konkursu „Życie w architekturze” na najciekawsze polskie realizacje z lat 2000–2012

**Nagroda rodziców** dla Warsztatów rodzinnych w konkursie na najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci Stoneczniki 2012, organizowanym przez portal Czas Dzieci

**Miejsce przyjazne dla dzieci i rodziców** – wyróżnienie dla Centrum Nauki Kopernik przyznane przez Fundację MaMa

tytuł **Top Inwestycji Komunalnej 2012** dla Centrum Nauki Kopernik w plebiscywie serwisu portalsamorządowy.pl oraz Grupy PTWP, organizatora Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach

To jest ten rodzaj ducha, który chciałbym widzieć w całej Europie. Ducha zaangażowania w naukę, w innowacje i w badania. Ducha utrzymywania Europy na czele w tym obszarze, w którym w rzeczywistości możemy zdobyć większą przewagę w naszych staraniach o podniesienie konkurencyjności

– José Barroso – przewodniczący Komisji Europejskiej

To naprawdę zaskakujące miejsce, niesamowite źródło inspiracji. Mogłabym po nim wędrować, śmiać się i uczyć godzinami. Gratuluje! Współdziałajmy, by razem uczynić ten świat lepszym miejscem dla wszystkich żywych stworzeń

– Jane Goodall – ikona ekologii, badaczka zachowań szympanów, działaczka społeczna i rzeczniczka światowego pokoju

To fantastyczne miejsce, z którego nie chce się wychodzić. Niezwykle interesujące i świetnie pomyślane. W Japonii mamy problem, by do centrów nauki przyciągnąć nastolatków. Wolą wizyty np. w centrach handlowych. W Centrum Nauki Kopernik jest zupełnie inaczej. Specjalnie dla nich powstała oddzielna galeria. Tutaj przekonują się, że nauka wcale nie musi być nudna

– Mamoru Mohri – były astronauta, obecnie dyrektor Narodowego Muzeum Nauki i Innowacji w Tokio

Dla dzieci jest to idealne miejsce do nauki, dla dorosłych – wymagający test na inteligencję

– Sandra Saakashwili – Pierwsza Dama Gruzji

Wszystkim w Koperniku dziękuję za gościnność i życzę szczęścia w przyszłości. Centrum to cudowne miejsce

– Keith Campbell – biotechnolog, twórca owcy Dolly

Wspaniałe miejsce, świątynia nauki dostępna dla wszystkich.

Człowiek wychodzi z nadzieją i pewnością, że przyszłe pokolenia mają miejsce, gdzie już na początku swego szkolnego życia stykają się z prawdziwą nauką. Z przyjemnością bierzemy udział w tej intelektualnej przygodzie

– Katarzyna Chatasińska-Macukow – była rektor UW

W każdym muzeum w Polsce lata za Tobą obsługa, abyś niczego nie daj Boże nie dotykał. A w CNK latają za Tobą, abyś sam mógł wszystkiego wypróbować

– Jacek (27 l.)

Cytaty pochodzą z książki pamiątkowej CNK oraz rozmów ze zwiedzającymi.



## Nasz zespół

**W Koperniku wrze. Obok fizyków matematycznych pracują tu historycy sztuki. Obok specjalistów od epigenetyki – designery, poloniści i kulturoznawcy. Ścierają się nasze poglądy, przekonania, umiejętności. Łączy nas pasja i zaangażowanie. Tworzy to twórczą atmosferę, sprzyja kreatywności i nieszablonowym rozwiązaniom. Z tego starcia pomysłów tworzą się nowe idee.**

W tym roku kontynuowaliśmy szereg naszych pozazawodowych inicjatyw. Co miesiąc animatorzy i pracownicy spotykają się na „podwieczorkach merytorycznych”. Każdy z nich poświęcony jest osobnemu zagadnieniu naukowemu przedstawianemu przez nasze ekspozycje. Co tydzień mają miejsce próby chóru. Pierwsze nasze publiczne wystąpienie (podczas wernisażu wystawy muzycznej „Wszystko gra!”) przyjęte zostało z dużym entuzjazmem.

2012: o 25,83 etatu zwiększyło się zatrudnienie (z 195,5 etatu na koniec 2011 roku do 221,33 etatu na koniec 2012 roku). Podpisaliśmy 225 umów rocznych z animatorami, wybranymi podczas rekrutacji przeprowadzonej w pierwszym kwartale. W skład zespołu weszło 149 współpracujących wcześniej z Kopernikiem animatorów i 76 nowych.

### Dyrekcja Centrum Nauki Kopernik

**Robert Firmhofer** – dyrektor

**Jolanta Brzywczy** – zastępca dyrektora, główna księgowa

**Irena Cieślińska** – zastępca dyrektora

**Przemysław Wielowiejski** – zastępca dyrektora

### Rada programowa

Głównym zadaniem Rady programowej jest sprawowanie nadzoru nad realizacją celów statutowych i programu działalności merytorycznej Centrum Nauki Kopernik. W skład Rady wchodzi przedstawiciele środowisk kultury, sztuki, nauki i dydaktyki polskiej, powoływani na sześcioletnią kadencję.

prof. **Łukasz Turski**  
– przewodniczący Rady

prof. **Aleksander Bursche**  
– zastępca przewodniczącego Rady

prof. dr hab. **Jerzy Axer**

dr hab. **Konrad Bajer**

**Irena Cieślińska**

prof. dr hab. **Magdalena Fikus**

prof. dr hab. **Maciej Geller**

dr hab. **Dariusz Jemielniak**

prof. dr hab. **Krzysztof Konarzewski**

**Maria Mach**

prof. dr hab. **Henryk Skarżyński**

prof. dr hab. **Tadeusz Skośkiewicz**

**Hanna Wróblewska**

### Centrum Nauki Kopernik jest instytucją kultury.

Jego organizatorzy to:  
**Miasto Stołeczne Warszawa, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Minister Edukacji Narodowej**

### Podstawy prawne

Umowa z dnia 1.06.2005 r. o utworzeniu wspólnej instytucji kultury pn. Centrum Nauki Kopernik wraz z aneksami z dnia 21.06.2006 r. i 26.07.2010 r.

Statut instytucji kultury pn. Centrum Nauki Kopernik z dnia 1.06.2005 r. wraz ze zmianami z dnia 21.06.2006 r. i 26.07.2010 r.

Ustawa z dnia 25.10.1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

**Tekst:**  
Patrycja Strzetelska-Michna (CNK)

**Projekt graficzny:**  
Michał Romański (CNK)

**Autorzy zdjęć:**  
Agencja Gazeta, Filip Klimaszewski (Mediafot), Robert Kowalewski (Mediafot), Adam Kozak (Mediafot), Wojciech Surdziel (Mediafot), Paulina Skoczylas-Ciepierska, Bartek Warzecha, Marta Fikus-Kryńska (CNK), Agata Steifer (CNK)



Organizatorzy CNK



MIASTO  
STOŁECZNE  
WARSZAWA



Ministerstwo Nauki  
i Szkolnictwa Wyższego

MINISTERSTWO  
EDUKACJI  
NARODOWEJ

Partnerzy  
Wspierający CNK



Partner  
Strategiczny CNK



**Centrum Nauki Kopernik**

ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 20  
00-390 Warszawa

[www.kopernik.org.pl](http://www.kopernik.org.pl)